

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: «ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»

Η εξέλιξη και αποτελεσματικότητα των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων
Ειρήνης των Η.Ε. στο πεδίο της Αστυνόμευσης

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κωνσταντίνος Σαμαράς

Αθήνα, 2024

Τριμελής Επιτροπή

Γιώργος Ανεψιού, Δρ. Παντείου Πανεπιστημίου (Επιβλέπων)

Μαρία-Ντανιέλα Μαρούδα, Επίκουρη καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Σοφία Γαλάνη, Επίκουρη καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

 Copyright © Κωνσταντίνος Ζ. Σαμαράς, 2024

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

Υπεύθυνη Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης: Δηλώνω ότι η παρούσα εργασία είναι αποτέλεσμα πρωτότυπης έρευνας και δε χρησιμοποιεί πνευματική ιδιοκτησία τρίτων χωρίς αναφορές. Αναλαμβάνω δε όλες τις προβλεπόμενες νομικές και διοικητικές συνέπειες, σε περίπτωση που η εργασία μου τυχόν αποδειχθεί ότι αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ή προϊόν τρίτων.

Ο δηλών Σαμαράς Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	6
Θεωρητικό Πλαίσιο	8
Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Ειρήνης του ΟΗΕ.....	8
Ορισμός και σκοπός	8
Ιστορική εξέλιξη.....	9
Νομικό έρεισμα και Ορόσημα των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων Ειρήνης.....	14
United Nations Police (UNPOL).....	20
Ορισμός και σκοπός	20
Ιστορική εξέλιξη και ανάπτυξη	21
Σχέση της UNPOL με τις PKOs.....	25
Αστυνομικές Δυνάμεις της UNPOL.....	27
Η UNPOL εντός των τριών επιπέδων του POC «mandate»	28
Χρήση Βίας και Κανόνες Εμπλοκής της UNPOL.....	29
Προκλήσεις που αντιμετωπίζει η UNPOL	31
Case Studies	34
Αϊτή (Haiti).....	34
United Nations Mission in Haiti (UNMIH) / September 1993 - June 1996.....	34
United Nations Support Mission in Haiti (UNSMIH) July 1996 - July 1997 / United Nations Transition Mission in Haiti (UNTMIH) August - November 1997 / United Nations Civilian Police Mission in Haiti (MIPONUH) December 1997 - March 2000.	36
United Nations Stabilization Mission in Haiti (MINUSTAH) / June 2004 - October 2017	38
United Nations Mission for Justice Support in Haiti (MINUJUSTH) / October 2017 - October 2019	41
Ανατολικό Τιμόρ (Timor-Leste).....	43

United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET) / 22 October 1999-20 May 2002.....	43
United Nations Mission of Support in East Timor (UNMISSET) / 20 May 2002- 20 May 2005.....	46
United Nations Integrated Mission in Timor-Leste (UNMIT) / August 2006 - December 2012.....	48
Κοσσυφοπέδιο (Κοσovo).....	50
United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) - Kosovo Force (KFOR).....	50
Ανεξαρτησία Κοσόβου και European Union Rule of Law Mission in Kosovo (EULEX)	53
Συγκριτική Ανάλυση των Case Studies.....	56
Συμπεράσματα	58
Πηγές - Βιβλιογραφία	60

Περίληψη

Η παρούσα εργασία διερευνά την εξέλιξη και την αποτελεσματικότητα της United Nations Police (UNPOL), στο πλαίσιο ανάπτυξης των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων Ειρήνης των Ηνωμένων Εθνών, σε κοινωνίες που έχουν πληγεί από συγκρούσεις. Το ερευνητικό ερώτημα το οποίο επιδιώκεται να απαντηθεί, είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η UNPOL κατά την ανάπτυξη των αποστολών και ποια είναι η συμβολή της στην διατήρηση της ειρήνης και την ενίσχυση του κράτους δικαίου στις χώρες υποδοχής. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει ποιοτική ανάλυση περιπτώσιολογικών μελετών από την Αϊτή, το Ανατολικό Τιμόρ και το Κοσσυφοπέδιο, με βάση επίσημα κείμενα, Αποφάσεις και Ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ακαδημαϊκή βιβλιογραφία και εκθέσεις Διεθνών Οργανισμών. Τα ευρήματα επισημαίνουν τόσο τις επιτυχίες όσο και τους περιορισμούς της UNPOL, δίνοντας έμφαση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει με την κατανομή των πόρων, το συντονισμό και την τοπική αντίσταση. Παρά τις προκλήσεις αυτές, η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η UNPOL διαδραματίζει κεντρικό ρόλο τόσο στην άμεση επιβολή του νόμου, της τάξης και της ασφάλειας, όσο και στις μακροπρόθεσμες προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης, μέσω της ενίσχυσης των κρατικών θεσμών και της ανάπτυξης εμπιστοσύνης του κοινού στη διακυβέρνηση, αν και ο αντίκτυπός της ποικίλλει ανάλογα με το πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο κάθε αποστολής. Τελικά, η μελέτη παρέχει πολύτιμες γνώσεις σχετικά με την εξελισσόμενη φύση των προσπαθειών διατήρησης της ειρήνης και τον αναπόσπαστο ρόλο της αστυνόμευσης στο εγχείρημα αυτό.

Λέξεις Κλειδιά: Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Ειρήνης, Αστυνομία Ηνωμένων Εθνών, Ασφάλεια, Νόμος και Τάξη, Ανοικοδόμηση Ειρήνης.

The Evolution and Effectiveness of United Nations Peacekeeping Operations in the Field of Policing

Konstantinos Samaras

Abstract

This thesis explores the evolution and effectiveness of United Nations Police (UNPOL) within the framework of United Nations Peacekeeping Operations (PKOs) in conflict-affected societies. The research question sought to be answered is the challenges faced by UNPOL in the deployment of missions and its contribution to the maintenance of peace and the strengthening of the rule of law in host countries. The methodology involves qualitative analysis of case studies from Haiti, East Timor, and Kosovo, based on official documents, United Nations Resolutions and Decisions, academic literature, and reports from international organizations. The findings highlight both the successes and limitations of UNPOL, emphasizing the challenges it faces in resource allocation, coordination, and local resistance. Despite these challenges, the research concludes that UNPOL plays a central role in both the immediate enforcement of law, order, and security, as well as in long-term peacebuilding efforts, through strengthening state institutions and developing public trust in governance, although its impact varies depending on the political and social context of each mission. Ultimately, the study provides valuable insights into the evolving nature of peacekeeping efforts and the integral role of policing in this endeavor.

Keywords: Multinational Peacekeeping Operations, United Nations Police, Security, Law and Order, Peacebuilding.

Εισαγωγή

Ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών (Η.Ε.) στη διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης και ασφάλειας έχει εξελιχθεί αισθητά από την έναρξή του. Μεταξύ των διαφόρων εργαλείων που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων και την προώθηση της σταθερότητας, οι Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Ειρήνης (PKOs) ξεχωρίζουν ως ένας από τους πιο κρίσιμους μηχανισμούς. Αυτές οι επιχειρήσεις, ενσωματώνουν τον στρατιωτικό, αστυνομικό και πολιτικό παράγοντα και αναπτύσσονται σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις για να σταθεροποιήσουν ασταθείς καταστάσεις και να βοηθήσουν στην ανοικοδόμηση των θεσμών αυτών των περιοχών. Βασική συνιστώσα αυτών των επιχειρήσεων είναι η United Nations Police (UNPOL), η οποία διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην αποκατάσταση του νόμου και της τάξης, την ενίσχυση της ασφάλειας και την υποστήριξη της ανάπτυξης του κράτους δικαίου μετά τη σύγκρουση.

Η παρουσία της UNPOL σε ειρηνευτικές αποστολές έχει αποδειχθεί απαραίτητη, καθώς παρέχει τεχνική εμπειρογνομosύνη, εκπαίδευση και υποστήριξη στις τοπικές αρχές επιβολής του νόμου και συμβάλλει στην ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας αυτών των χωρών, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να διαχειρίζονται καλύτερα την εσωτερική ασφάλεια και να προάγουν τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα. Ωστόσο, η ανάπτυξη και η αποτελεσματικότητα της UNPOL αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις. Αυτές οι προκλήσεις προκύπτουν από την περίπλοκη πολιτική και κοινωνική δυναμική στις χώρες υποδοχής, τους περιορισμούς των εντολών διατήρησης της ειρήνης και τη διαρκώς εξελισσόμενη φύση των διεθνών συγκρούσεων.

Η παρούσα εργασία επιδιώκει να απαντήσει στο ερευνητικό ερώτημα των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η UNPOL στο πλαίσιο των PKOs και να αξιολογήσει τη συμβολή της στη διατήρηση της ειρήνης και την ενίσχυση του κράτους δικαίου στις χώρες υποδοχής. Η έρευνα θα επικεντρωθεί στην εξελισσόμενη φύση αυτών των επιχειρήσεων, στις δυσκολίες που συναντά η UNPOL στην υλοποίηση των εντολών της και στον αντίκτυπο των παρεμβάσεων της, στις δομές τοπικής διακυβέρνησης και στο νομικό σύστημα των κρατών που πλήττονται από συγκρούσεις. Μέσα από την ανάλυση περιπτώσιολογικών μελετών, συμπεριλαμβανομένων των εμπειριών της UNPOL, στην Αϊτή, το Ανατολικό Τιμόρ και το Κοσσυφοπέδιο, θα αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά της στην ενίσχυση των τοπικών θεσμών επιβολής του νόμου, τη βελτίωση της

εμπιστοσύνης του κοινού στο κράτος και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως επί τω πλείστον, αυτή η έρευνα στοχεύει να παρέχει μια ολοκληρωμένη κατανόηση του πολύπλευρου ρόλου της UNPOL στο δύσκολο έργο των Η.Ε. για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Θεωρητικό Πλαίσιο

Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Ειρήνης του ΟΗΕ

Ορισμός και σκοπός

Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις ειρήνης δεν αναφέρονται ρητώς στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (Χ.Η.Ε.).¹ Ο όρος «Peacekeeping» επινοήθηκε ώστε να περιγράψει τα καθήκοντα των εντεταλμένων, από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.), στρατευμάτων μετά την κρίση του Σουέζ το 1956, ο οποίος έλαβε κάποιας μορφής νομιμοποίηση το 1965 όταν η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) του Ο.Η.Ε. δημιούργησε την Special Committee on the Peacekeeping Operations και αποτυπώθηκε πρώτη φορά επίσημα στο «An Agenda for Peace» το 1992.²

Οι PKOs είναι από τα βασικότερα εργαλεία της διεθνούς κοινότητας στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει περίπλοκες συγκρούσεις που απειλούν την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια. Συστήνονται από τον Ο.Η.Ε. και συγκεκριμένα με την ρητή εντολή (mandate) του Συμβουλίου Ασφαλείας (Σ.Α.), του οποίου η διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας είναι κύρια αρμοδιότητα κατά το άρθρο 24 του Χ.Η.Ε. και λειτουργούν υπό την αιγίδα του ιδίου ή σπανιότερα, υπό την αιγίδα άλλων διεθνών οργανισμών.³ Αναφέρονται σε αποστολές συνεργασίας με τη συμμετοχή στρατιωτικού, αστυνομικού και πολιτικού προσωπικού από διαφορετικά κράτη, προσφέροντας νομιμοποίηση και συντονισμό σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, όπως η διατήρηση της ασφάλειας, η ανοικοδόμηση θεσμών και η υποστήριξη των συμφωνιών ειρήνης.

¹ *Charter of the United Nations And statute of the International Court of Justice*, (1945). San Francisco: United Nations. Retrieved from : [uncharter.pdf](#)

² Durch, W. (2006). *Twenty-First-Century Peace Operations*. Washington: United States Institute of Peace, p. 5.

³ Ανεμιού, Γ. (2010). Διεθνής μεταβατική «Κατοχική» Διακυβέρνηση περιοχών σε κρίση, από πολυεθνικές ειρηνευτικές Δυνάμεις υπό τον ΟΗΕ. *Γραπτή απόδοση Εισήγησης σε Συνέδριο Δ.Δ. στο Ναύπλιο*. Σελ. 1-2. Ανακτήθηκε από: [\(99+\) "Διεθνής μεταβατική «Κατοχική» Διακυβέρνηση περιοχών σε κρίση, από πολυεθνικές ειρηνευτικές Δυνάμεις υπό τον ΟΗΕ", γραπτή απόδοση Εισήγησης σε Συνέδριο Δ.Δ. στο Ναύπλιο, 2010. | George Anepsiou - Academia.edu](#)

Βασίζονται στις αρχές της συναίνεσης, της αμεροληψίας και της μη χρήσης βίας, με εξαίρεση των περιπτώσεων που η χρήση βίας λαμβάνει χώρα λόγω αυτοάμυνας ή προς υπεράσπιση του mandate. Αποτελούν ευέλικτες αποστολές, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν από μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις μέχρι μικρές ομάδες παρατηρητών ή εξειδικευμένες μονάδες αστυνομίας και πολιτικού προσωπικού και αναπτύσσονται σε περιοχές στις οποίες επίκειται, λαμβάνει χώρα ή έχει προηγηθεί σύγκρουση.⁴

Στην ουσία, οι PKOs αντιπροσωπεύουν την δυναμική απάντηση της διεθνούς κοινότητας στην πρόκληση της διατήρησης της ειρήνης και της ασφάλειας σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο. Χαρακτηρίζονται από την πολυεθνική τους σύνθεση, τις ποικίλες εντολές και τις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σε κάθε περίπτωση.

Ιστορική εξέλιξη

Η πορεία και η ανάπτυξη των PKOs αντανάκλα τη δυναμική φύση των διεθνών συγκρούσεων και την σημαντική προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας να τις αντιμετωπίσει αποτελεσματικά. Με το πέρασμα των χρόνων οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις έχουν περάσει από τις παραδοσιακές ειρηνευτικές αποστολές, με τους απλούς παρατηρητές των εκεχειριών, σε πολυδιάστατες επιχειρήσεις με σύνθετες στρατηγικές, με αποτέλεσμα να γίνεται λόγος για διάκριση των επιχειρήσεων σε τέσσερις «γενεές».⁵

Πρώτη Γενεά

Η πρώτη γενεά πολυεθνικών επιχειρήσεων των Η.Ε. ξεκίνησε στον απόηχο του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου, προκειμένου να βρεθεί μία λύση στην αδυναμία του Σ.Α. να ασκήσει την κύρια αρμοδιότητά του με βάση το κεφάλαιο VII του Χ.Η.Ε., εξαιτίας του ανταγωνισμού των δύο υπερδυνάμεων (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και Πρώην Σοβιετικής Ένωσης), μία εποχή που κυριαρχούσαν οι διακρατικές συγκρούσεις και οι εντάσεις του Ψυχρού Πολέμου.⁶

⁴ *A NEW PARTNERSHIP AGENDA: Charting a New Horizon for UN Peacekeeping* (2009). New York: Department of Peacekeeping Operations and Department of Field Support, p. 2. Retrieved from: [newhorizon_0.pdf](#)

⁵ Αντωνόπουλος, Κ. & Μαγκλιβέρας, Κ. (2017). *Το Δίκαιο της Διεθνούς Κοινωνίας* (3η Αναθεωρημένη έκδοση), Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 755-756.

⁶ Στο ίδιο, σελ. 755-756.

Αυτή η γενεά χαρακτηρίστηκε από την εστίασή της στην παρακολούθηση των εκεχειριών και την σταθεροποίηση της κατάστασης, μετά τη λήξη των διακρατικών συγκρούσεων, χωρίς να εμπλακούν σε ενέργειες επιβολής ή να παίρνουν μέρος στις συγκρούσεις και έχοντας πολύ περιορισμένους κανόνες εμπλοκής (ROE).⁷ Το προσωπικό των αποστολών ήταν κυρίως άοπλο ή ελαφρά οπλισμένο, υπηρετώντας κυρίως ως παρατηρητές, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα μέρη τηρούσαν τις συμφωνίες κατάπαυσης του πυρός.

Η έναρξή τους εντοπίζεται το 1948, με την ίδρυση του United Nations Truce Supervision Organization (UNTSO), με τη συγκεκριμένη αποστολή να είχε στόχο την παρακολούθηση της εκεχειρίας στη Μέση Ανατολή κατά τη διάρκεια της αραβο-ισραηλινής σύγκρουσης και να σηματοδοτεί τη γέννηση της παράδοσης των «κυανόκρανων».⁸ Αυτές οι πρώιμες αποστολές έθεσαν τα θεμέλια για μεταγενέστερες ειρηνευτικές προσπάθειες, δίνοντας έμφαση 1) στην συναίνεση των μερών, 2) την αμεροληψία και 3) τη μη χρήση βίας, εκτός από την αυτοάμυνα ή την υπεράσπιση της εντολής, αρχές που όρισε ο δεύτερος Γενικός Γραμματέας των Η.Ε. Dag Hammarskjöld, με την ανάπτυξη της πρώτης ένοπλης ειρηνευτικής επιχείρησης UN Emergency Force in the Middle East (UNEF) για την κρίση του Σουέζ.⁹

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ενώ αυτές οι πρώιμες αποστολές ήταν καθοριστικές για τη διαμόρφωση της έννοιας της διατήρησης της διεθνούς ειρήνης, περιορίζονταν επίσης από τους πολιτικούς και υλικοτεχνικούς περιορισμούς της εποχής τους, συχνά παλεύοντας με ζητήματα όπως οι ανεπαρκείς πόροι και η έλλειψη σαφών εντολών.¹⁰ Η επιτυχία αυτής της γενιάς βασίστηκε στην ύπαρξη ξεκάθαρης συναίνεσης και στη σταθερότητα των εμπλεκόμενων μερών.

Δεύτερη γενεά

Τα τέλη της δεκαετίας του 1980 σηματοδότησαν ένα σημείο καμπής για τη διατήρηση της ειρήνης, καθώς ο Ψυχρός Πόλεμος έφτασε στο τέλος του και οι

⁷ Ανεπιού, Γ (2010). «Διεθνής μεταβατική...», ό.π. , σελ. 2.

⁸ Anepsiou, G. (2017). “UN peacekeeping and international humanitarian law: legal, administrative and operational aspects of the multidimensional evolution of modern multinational peace/stability operations under UN”. In: Jacqué J.-P., Benoît-Rohmer F., Grigoriou P., Marouda M-D. (eds.), *Liber Amicorum Stelios Perrakis* (p.515-540), I. SIDERIS, p. 515-517.

⁹ Bring O. (2014). Hammarskjöld’s dynamic approach to the UN Charter and international law, In: Stahn C, Melber H, (eds.), *Peace Diplomacy, Global Justice and International Agency: Rethinking Human Security and Ethics in the Spirit of Dag Hammarskjöld*, 142-155, Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9781139583855.012

¹⁰ Στο ίδιο.

ενδοκρατικές συγκρούσεις άρχισαν να κυριαρχούν στο παγκόσμιο τοπίο. Τα «mandates» της δεύτερης γενεάς των ΡΚΟs ήταν διευρυμένα, επισημαίνοντας την πολυπλοκότητα των συγκρούσεων που περιλάμβαναν όλο και περισσότερες εθνοτικές εντάσεις, εμφύλιους πολέμους και ανθρωπιστικές κρίσεις, με τις επιχειρήσεις αυτές να χαρακτηρίζονται από τον πολυδιάστατο χαρακτήρα τους, που δεν περιλάμβαναν μόνο στρατιωτικές συνιστώσες, αλλά ενσωμάτωναν και πολιτικές λειτουργίες, όπως η παρακολούθηση εκλογών, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η υποστήριξη του κράτους δικαίου, με την συμμετοχή στρατιωτικού, πολιτικού και αστυνομικού προσωπικού.¹¹

Το 1992 παρουσιάζεται η «Agenda for Peace» του τότε Γενικού Γραμματέα των Η.Ε. Boutros Boutros-Ghali, αποτελώντας τον προάγγελο για την ενίσχυση - εξέλιξη των ΡΚΟs.¹² Η ατζέντα προτείνει την επέκταση των δραστηριοτήτων του Ο.Η.Ε. πέρα από τον παραδοσιακό ρόλο διατήρησης της ειρήνης, περιλαμβάνοντας: 1) Preventive diplomacy, 2) Peacemaking και 3) Peacebuilding και τονίζει τη σημασία της πρόληψης των συγκρούσεων και την ανάγκη για συνεργασία μεταξύ διεθνών, περιφερειακών οργανισμών και των κρατών μελών για την επίτευξη μακροπρόθεσμης ειρήνης. Αυτή η αλλαγή αντανάκλα την ευρύτερη κατανόηση των βαθύτερων αιτιών της σύγκρουσης και μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση για την οικοδόμηση της ειρήνης. Παρόλα αυτά, εντοπίζεται ένα μεγάλο κενό στο σκοπό της επιχείρησης και τα μέσα για την επίτευξη αυτού του σκοπού, όπως φάνηκε στις επιχειρήσεις που ακολούθησαν.

Καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη των πολυεθνικών επιχειρήσεων, διαδραμάτισε η αποτυχία τριών εξ' αυτών, που οδήγησαν στην γενοκτονία στη Ρουάντα, τη σφαγή στη Σρεμπρένιτσα με την αποτυχία εκχειρίας και τις μεγάλες απώλειες δυνάμεων στη Σομαλία.¹³ Έτσι αναπτύχθηκαν αποστολές με ακόμη πιο διευρυμένο mandate του Σ.Α., που χαρακτηρίζονταν από τη συμμετοχή τους σε περίπλοκες ενδοκρατικές συγκρούσεις, έχοντας εντολή να χρησιμοποιούν βία όχι μόνο για αυτοάμυνα, αλλά και για την επιβολή ειρηνευτικών συμφωνιών (Peace-enforcement), την προστασία των αμάχων και την προσπάθεια ανοικοδόμησης των κατεστραμμένων κρατών. Οι

¹¹ Kenkel, K.M. (2013). Five generations of peace operations: from the "thin blue line" to "painting a country blue", *Revista Brasileira De Política Internacional*, 56, p. 122-143. doi.org/10.1590/S0034-73292013000100007. p. 127-129.

¹² S/24111/ 17 June 1992/ An agenda for peace: preventive diplomacy, peacemaking and peacekeeping. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n92/259/61/pdf/n9225961.pdf>

¹³ Αντωνόπουλος, Κ. & Μαγκλιβέρας, Κ. (2017). «Το Δίκαιο της...», ό.π., σελ. 755-763.

επιχειρήσεις αυτές χαρακτηρίστηκαν από αυξημένη έμφαση στην προστασία των αμάχων, στην επιστροφή των προσφύγων, στην προσπάθεια εγκαθίδρυσης του κράτους δικαίου και στην παροχή βοήθειας στις πολιτικές διαδικασίες.¹⁴ Σε αυτό το στάδιο, παρατηρείται και μία μεγάλη αύξηση στην ανάπτυξη αστυνομικών δυνάμεων στις επιχειρήσεις, οι οποίες ήταν υπεύθυνες για την τήρηση του Νόμου και της Τάξης (Law and Order). Οι προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της εποχής περιλάμβαναν την αντιμετώπιση των μη κρατικών παραγόντων, την πολυπλοκότητα του τοπικού συσχετισμού πολιτικών δυνάμεων και την ανάγκη για σαφείς και πιο ισχυρές εντολές.¹⁵

Τρίτη Γενεά

Η τρίτη γενεά, που εμφανίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1990, αντιπροσωπεύει μια περαιτέρω εξέλιξη στην διαχείριση πολύπλοκων συγκρούσεων. Αυτή η γενεά χαρακτηρίζεται από μια ολιστική προσέγγιση, που εστιάζει, παράλληλα με τα παραδοσιακά καθήκοντα διατήρησης της ειρήνης, στις δραστηριότητες οικοδόμησης ειρήνης και οικοδόμησης κράτους. Αποστολές αυτής της εποχής, είχαν εντολή να διαχειρίζονται εδάφη, να επιβλέπουν τη δημιουργία δομών διακυβέρνησης και να υποστηρίζουν την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και του κράτους δικαίου. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) και United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET). Η UNMIK, που συστάθηκε το 1999, παρουσίασε την ενσωμάτωση στρατιωτικών, πολιτικών και ανθρωπιστικών στοιχείων για τη σταθεροποίηση της οξυμένης κατάστασης στο Κοσσυφοπέδιο.¹⁶

Οι αποστολές αυτής της γενεάς χαρακτηρίστηκαν από μια σημαντική αύξηση στο εύρος των ευθυνών, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών πτυχών της ανάκαμψης μετά τη σύγκρουση. Η στροφή προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση οδηγήθηκε από την αναγνώριση ότι η βιώσιμη ειρήνη απαιτεί την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της σύγκρουσης και όχι μόνο των συμπτωμάτων της. Αυτή η γενιά ειρηνευτικών δυνάμεων αντιμετώπισε προκλήσεις που σχετίζονται με την πολυπλοκότητα των εντολών, τους περιορισμένους πόρους και την

¹⁴ Doyle, M. & Sambanis, N. (2006). *Making War and Building Peace, United Nations Peace Operations*. USA: Princeton University Press, p. 14-16.

¹⁵ Kenkel, K.M. (2013). «Five generations...», ό.π., p. 129-131.

¹⁶ Στο ίδιο.

ανάγκη για συντονισμένες προσπάθειες μεταξύ διαφόρων διεθνών και τοπικών παραγόντων.¹⁷

Η τρίτη γενιά αναδεικνύει την εξελισσόμενη έμφαση του Ο.Η.Ε. στην προσπάθειά του για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, τονίζοντας την ανάγκη για πολύπλευρες, μακροπρόθεσμες στρατηγικές για την οικοδόμηση βιώσιμης ειρήνης. Οι εμπειρίες από αυτές τις αποστολές έχουν συμβάλει στην εξέλιξη των δογμάτων και πρακτικών διατήρησης της ειρήνης, τονίζοντας τη σημασία των πολιτικών λύσεων, της τοπικής δέσμευσης και των συνολικών στρατηγικών σε περιοχές που έχουν πληγεί από συγκρούσεις.¹⁸

Τέταρτη Γενιά

Η πορεία των ΡΚΟs εξελίχθηκε περαιτέρω την πρώτη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα με ορόσημο την Έκθεση Brahimi του 2000, η οποία απαιτούσε ισχυρές εντολές, και ολοκληρωμένες, βελτιωμένες στρατηγικές, όπως επίσης και το Δόγμα Capstone, το οποίο βελτίωσε περαιτέρω τις αρχές, που καθοδηγούν τις σύγχρονες στρατηγικές διατήρησης της ειρήνης, επισημαίνοντας τη σημασία του συντονισμού μεταξύ διαφόρων παραγόντων.¹⁹

Έτσι η τέταρτη γενιά χαρακτηρίζεται από υβριδικές αποστολές με μικτή δομή διοίκησης, στην οποία συμμετέχουν τόσο ο Ο.Η.Ε. όσο και διάφοροι περιφερειακοί οργανισμοί. Σε αντίθεση με προηγούμενες ειρηνευτικές επιχειρήσεις, οι οποίες εστίαζαν περισσότερο στην επιβολή της ειρήνης και στις εντολές υψηλής χρήσης βίας, στις υβριδικές αποστολές αναπτύσσονται στρατεύματα και αστυνομικό προσωπικό τόσο του Ο.Η.Ε όσο και περιφερειακών οργανισμών, εστιάζοντας σε ένα πιο εξειδικευμένο ρόλο αυτών των δυνάμεων για την κοινωνική σταθερότητα και την ανοικοδόμηση του κράτους. Η στροφή προς τις υβριδικές αποστολές οφείλεται εν μέρει στις αλλαγές της στάσης των δυτικών δυνάμεων απέναντι στη διεθνή επέμβαση. Αυτές οι αλλαγές επηρεάστηκαν από τις αποτυχίες της διατήρησης της ειρήνης του Ο.Η.Ε. σε μέρη όπως την Ρουάντα, την Σομαλία, τη Βοσνία και από την εστίαση των δυνάμεων

¹⁷ Στο ίδιο.

¹⁸ A/59/565/ 2 December 2004/ High-level Panel on Threats, Challenges and Change addressed to the Secretary-General. Retrieved from: [0460231Eingles.doc \(ohchr.org\)](#)

¹⁹ Anepsiou, G. (2017). «UN peacekeeping and international...». ό.π., p. 518.

του NATO σε αποστολές στο Ιράκ και το Αφγανιστάν μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001.²⁰

Νομικό έρεισμα και Ορόσημα των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων Ειρήνης

Νομικό έρεισμα των PKOs

Σημείο αναφοράς των PKOs αποτελεί το άρθρο 1 του Χ.Η.Ε., το οποίο ορίζει τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας ως έναν από τους βασικούς σκοπούς του Οργανισμού. Ωστόσο, η συνταγματική θεμελίωση τους υπήρξε αντικείμενο διαχρονικής αμφισβήτησης, κυρίως λόγω της έλλειψης ρητής αναφοράς στον Χάρτη. Παρόλα αυτά, ως προς τη νομιμότητα αυτών των επιχειρήσεων, καταλυτική υπήρξε η απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, επισημαίνοντας πως οποιαδήποτε δράση του Ο.Η.Ε. που εξυπηρετεί τους σκοπούς του Χάρτη, θεωρείται συνταγματικά έγκυρη, εφόσον δεν υπερβαίνει τις εξουσίες του Οργανισμού.²¹

Η σύσταση PKO αποτελεί κυρίως αρμοδιότητα του Σ.Α., το οποίο έχει ως κύρια αρμοδιότητα τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν το Σ.Α. αδυνατεί να δράσει λόγω αδιεξόδου στο οποίο οδηγείται από το δικαίωμα ασκήσεις «veto» των μόνιμων μελών του, η Γ.Σ. μπορεί, σύμφωνα με το ψήφισμα «Uniting for Peace», να δράσει.²² Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η ίδρυση της United Nations Emergency Force το 1956 κατά την κρίση του Σουέζ, και της United Nations Security Force το 1962 στην περιοχή της Δυτικής Πάπουα.²³ Οι περιπτώσεις αυτές ανέδειξαν τη δυνατότητα της Γ.Σ. να λειτουργεί επικουρικά του Σ.Α., δημιουργώντας ένα σημαντικό προηγούμενο για μελλοντικές ειρηνευτικές αποστολές.

Με βάση τα ανωτέρω, οι PKOs αντλούν τη νομική τους βάση από τον Χ.Η.Ε. και συστήνονται με τις αποφάσεις του Σ.Α. ή με τα ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) του Ο.Η.Ε., όπου και προσδιορίζεται το «mandate», το πεδίο εφαρμογής και οι στόχοι κάθε αποστολής. Συγκεκριμένα τα κεφάλαια VI, VII, VIII παρέχουν μία

²⁰ Kenkel, K.M. (2013). «Five generations...», ό.π., p. 132-137.

²¹ Cox, K. (1999). Beyond Self-Defense: United Nations Peacekeeping Operations & (and) the Use of Force. *Denver Journal of International Law & Policy*, Volume 27, Number 2 Spring, 240-279. p. 247-249. Retrieved from: [Beyond Self-Defense: United Nations Peacekeeping Operations & \(and\) the Use of Force](#)

²² A/RES/377 (V) / 3 November 1950/ Uniting for Peace. Retrieved from: [NR005975.pdf \(un.org\)](#)

²³ Στο ίδιο. p. 245.

δομημένη προσέγγιση για την επίλυση διεθνών συγκρούσεων που κυμαίνονται από ειρηνικούς διακανονισμούς έως ενέργειες επιβολής.²⁴

Το κεφάλαιο VI του Χ.Η.Ε. περιγράφει τις μεθόδους για την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Υποστηρίζει, ότι τα μέρη σε μία σύγκρουση θα πρέπει να αναζητήσουν πρώτα μία λύση μέσω διαπραγματεύσεων, έρευνας, διαμεσολάβησης, συνδιαλλαγής, διαιτησίας, δικαστικού διακανονισμού ή άλλων ειρηνικών μέσων της επιλογής τους. Αυτό το κεφάλαιο χρησιμεύει ως θεμέλιο για πολλές παραδοσιακές επιχειρήσεις διατήρησης της ειρήνης, όπου οι δυνάμεις του Ο.Η.Ε. αναπτύσσονται για την παρακολούθηση και τη διατήρηση των εκεχειριών ή για να ενεργούν ως δυνάμεις παρεμβολής μεταξύ των αντιμαχόμενων μερών. Αυτές οι επιχειρήσεις που συχνά αναφέρονται ως «αποστολές του κεφαλαίου VI», χαρακτηρίζονται από τον μη καταναγκαστικό χαρακτήρα τους, απαιτούν τη συγκατάθεση του κράτους υποδοχής και στοχεύουν στη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για διαπραγματεύσεις και ειρηνικές διευθετήσεις.²⁵

Το κεφάλαιο VII του Χάρτη παρέχει στον Ο.Η.Ε. το νομικό υπόβαθρο να λαμβάνει μέτρα καταναγκασμού και κυρώσεων, ενώ παράλληλα δημιουργεί ένα πλαίσιο για τις επιχειρήσεις επιβολής ειρήνης, που υπερβαίνουν τον παραδοσιακό ρόλο της διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης στρατιωτικής βίας σε περιπτώσεις που υπάρχει απειλή για την ειρήνη, παραβίαση της ειρήνης ή «act of aggression». Αυτό το κεφάλαιο νομιμοποιεί πιο ισχυρά «mandates», σύμφωνα με τα οποία οι ΡΚΟs εξουσιοδοτούνται να χρησιμοποιούν βία, όχι μόνο για αυτοάμυνα, αλλά και για τη διασφάλιση της ολοκλήρωσης του «mandate» της αποστολής, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει προστασία αμάχων, υποστήριξη για την τήρηση ειρηνευτικών συμφωνιών και βοήθεια για τη διατήρηση του νόμου και της τάξης.²⁶

Μετά τον Ψυχρό Πόλεμο, παρατηρήθηκε έντονη δραστηριότητα του Σ.Α, με την υιοθέτηση πολυάριθμων αποφάσεων που βασίζονταν στο Κεφάλαιο VII, η οποία συνοδεύτηκε από έντονες ανησυχίες σχετικά με τη νομιμοποίηση της χρήσης βίας. Η επιβολή ειρήνης, γνωστή και ως «forcible peacekeeping» ήγειρε αμφισβητήσεις ως προς το σεβασμό των ορίων της κυριαρχίας των κρατών. Οι αποφάσεις του Σ.Α. που

²⁴ *United Nations Peacekeeping Operations: Principles and guidelines* (2008). New York: UN Dept. of Peacekeeping Operations. Retrieved from: peacekeeping.un.org/sites/default/files/capstone_eng_0.pdf

²⁵ *Charter of the United Nations*...ό.π.

²⁶ Kenkel, K.M. (2013). «Five generations...», ό.π., p. 127-132.

ερείδονται σε αυτό το κεφάλαιο μετά το 1987, συχνά αντιμετωπίστηκαν με έντονη κριτική για την έλλειψη σαφήνειας και τη δυνητική κατάχρηση εξουσίας του Ο.Η.Ε.²⁷

Η προσεκτική εφαρμογή αυτών των εξουσιών είναι απαραίτητη, καθώς κάθε παρέκκλιση μπορεί να υπονομεύσει τη νομιμότητα του Σ.Α. Οι ΡΚΟs που βασίζονται στο Κεφάλαιο VII αποτέλεσαν σημαντικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της μεταψυχροπολεμικής εποχής, ωστόσο, η επιτυχία τους εξαρτάται από την ισορροπία μεταξύ της συλλογικής ασφάλειας και της διατήρησης της κρατικής κυριαρχίας, καθώς και από την ικανότητα του Σ.Α. να αναπτύσσει αποφασιστικές και δίκαιες λύσεις.

Το κεφάλαιο VIII αναγνωρίζει το ρόλο των περιφερειακών οργανισμών και τοπικών συμφωνιών που σχετίζονται με τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και επί τούτου, νομιμοποιεί περιφερειακούς οργανισμούς να συμμετέχουν σε προσπάθειες επίλυσης συγκρούσεων υπό την προϋπόθεση ότι οι ενέργειές τους είναι συνεπείς με τους σκοπούς και τις αρχές των Η.Ε.. Αυτό το κεφάλαιο διευκόλυνε τις ανάπτυξη μιας πιο στενής συνεργασίας μεταξύ του Ο.Η.Ε. και περιφερειακών οργανισμών για τη διεξαγωγή ειρηνευτικών επιχειρήσεων, επιτρέποντας μία διαφοροποιημένη και πιο «τοπική» προσέγγιση για την επίλυση των συγκρούσεων.²⁸ Πλην όμως, από τη συγκεκριμένη συνεργασία δεν λείπουν τα ερωτήματα σχετικά με τον συντονισμό, τη διοίκηση, τον έλεγχο και την τήρηση των αρχών του Ο.Η.Ε., ιδιαίτερα σε αποστολές με ισχυρές εντολές. Αυτή η πολυπλοκότητα επιδεινώνεται περαιτέρω από την εξελισσόμενη φύση των διεθνών συγκρούσεων, οι οποίες συχνά θολώνουν τα όρια μεταξύ του παραδοσιακού διακρατικού πολέμου και των εσωτερικών συγκρούσεων, δημιουργώντας αμφιβολίες για τα παραδοσιακά πρότυπα διατήρησης ειρήνης.

Παρά την σαφήνεια που παρέχουν αυτά τα κεφάλαια, για την εφαρμογή των αρχών τους σε πραγματικές συνθήκες απαιτείται να ληφθούν υπόψη οι περίπλοκες νομικές και πολιτικές συνιστώσες της κάθε περίπτωσης ξεχωριστά. Η ερμηνεία του τι συνιστά «απειλή για την ειρήνη» για παράδειγμα, μπορεί να διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, επηρεάζοντας τη συναίνεση, για την ανάπτυξη ειρηνευτικών δυνάμεων σύμφωνα με το κεφάλαιο VI. Ομοίως, η έκταση και τα όρια

²⁷ Pugh, M. (1997). *The UN, PEACE AND FORCE*. LONDON: FRANK CASS. p. 82-89.

²⁸ Kenkel, K.M. (2013). «Five generations...», ό.π., p. 132-135.

της χρήσης βίας, σύμφωνα με τις εντολές του κεφαλαίου VII, έχουν αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης και διαφορετικής ερμηνείας, επηρεάζοντας την επιχειρησιακή δυναμική αυτών των αποστολών.²⁹

Συμπερασματικά, το νομικό πλαίσιο που παρέχεται από τα κεφάλαια VI, VII, VIII του Χ.Η.Ε. αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των ΡΚΟs και ενώ αυτό το πλαίσιο προσφέρει μία δομημένη προσέγγιση για την επίλυση συγκρούσεων, η εφαρμογή του στη σύνθετη πραγματικότητα των διεθνών συγκρούσεων απαιτεί προσεκτική ερμηνεία και προσαρμογή. Η εξέλιξη των εντολών διατήρησης ειρήνης στο πλαίσιο αυτών των κεφαλαίων αντικατοπτρίζει τις συνεχείς προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στο μεταβαλλόμενο τοπίο των παγκόσμιων συγκρούσεων.

Status-of-Forces Agreements (SOFAs)

Οι πολυεθνικές ειρηνευτικές επιχειρήσεις, αν και είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, αντιμετωπίζουν περίπλοκες προκλήσεις όσον αφορά την ποινική ευθύνη για εγκλήματα που διαπράττονται από τα μέλη τους. Το πρωταρχικό ζήτημα περιστρέφεται γύρω από το ποιος έχει δικαιοδοσία για τη δίωξη αυτών των εγκλημάτων.³⁰ Γενικά, η χώρα αποστολής διατηρεί τη δικαιοδοσία επί του προσωπικού της, αλλά αυτό μπορεί να δημιουργήσει επιπλοκές, ειδικά όταν η χώρα υποδοχής δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμεί να ασκήσει δίωξη.

Η ποινική λογοδοσία στο πλαίσιο αυτό, είναι ένα σύνθετο ζήτημα που διασταυρώνεται μεταξύ διεθνών και εθνικών νομικών πλαισίων. Οι ειρηνευτές, ενώ υπηρετούν σε αποστολές, υπόκεινται συχνά στη νομική δικαιοδοσία τόσο του κράτους υποδοχής όσο και του κράτους αποστολής. Ωστόσο, ο προσδιορισμός της δικαιοδοσίας που προεδρεύει σε εικαζόμενες εγκληματικές πράξεις μπορεί να ξεκαθαριστεί από τις συμφωνίες Status-of-Forces Agreements (SOFAs).³¹

Οι SOFAs είναι διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που οριοθετούν το νομικό καθεστώς της ξένης στρατιωτικής παρουσίας στη χώρα υποδοχής. Συνήθως αντιμετωπίζουν ζητήματα δικαιοδοσίας που σχετίζονται με ποινικές και αστικές υποθέσεις, παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο χειρισμού νομικών

²⁹ Στο ίδιο. p. 122-137.

³⁰ Anepsiou, G. (2017). «UN peacekeeping and international...», p. 513-540.

³¹ Dieter Fleck, K. (2009). *Guidebook Drafting Status-of-Forces Agreements (SOFAs)*. Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF). p. 8-10.

θεμάτων που αφορούν ειρηνευτικές δυνάμεις. Γενικά, οι SOFAs παρέχουν ένα ορισμένο επίπεδο ασυλίας στο ειρηνευτικό προσωπικό από την ποινική δικαιοδοσία του κράτους υποδοχής, που ουσιαστικά αποσκοπεί στην προστασία των ειρηνευτικών δυνάμεων από νομικές ενέργειες που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την επιχειρησιακή τους αποτελεσματικότητα και δεν αποσκοπεί στην ατιμωρησία για εγκληματικές πράξεις. Έτσι σε περίπτωση που μέλος ειρηνευτικής δύναμης διαπράξει έγκλημα βρισκόμενος στην χώρα υποδοχής, η κύρια δικαιοδοσία ανήκει συχνά στη χώρα που συνεισφέρει τα στρατεύματα. Αυτό σημαίνει ότι είναι συνήθως ευθύνη της χώρας καταγωγής του ειρηνευτή να ερευνήσει και να διώξει τυχόν εγκληματικές δραστηριότητες. Αντιθέτως σε περίπτωση έλλειψης συμφωνίας SOFA, το κράτος υποδοχής έχει την αποκλειστική δικαιοδοσία δίωξης του εικαζόμενου εγκλήματος με παράλληλη ευθύνη του Ο.Η.Ε. για την απονομή δικαιοσύνης.³² Σε περίπτωση όμως εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας, πολέμου ή «crime of aggression», αρμοδιότητα έχει το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, με προϋπόθεση την σύμφωνη γνώμη του κράτους να παραιτηθεί από την αποκλειστική δικαιοδοσία του.³³

Παρά αυτές τις προκλήσεις, οι SOFAs και η αρχή της αποκλειστικής δικαιοδοσίας παραμένουν στο επίκεντρο του νομικού πλαισίου που διέπει τις ενέργειες των ειρηνευτικών δυνάμεων. Η διασφάλιση της λογοδοσίας και της δικαιοσύνης στις ειρηνευτικές επιχειρήσεις είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της αποτελεσματικότητας αυτών των αποστολών και για την προώθηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Έκθεση Brahimi³⁴

Η Έκθεση Brahimi είναι αποτέλεσμα της σύγκλησης, από το Γενικό Γραμματέα Κόφι Ανάν, της «Υψηλού Επιπέδου Σύσκεψης για τις Ειρηνευτικές Επιχειρήσεις των Ηνωμένων Εθνών» το έτος 2000, με πρόεδρο της επιτροπής τον Lakhdar Brahimi, προκειμένου να αξιολογηθούν οι ΡΚΟs, με αφορμή αρκετές αποτυχίες των επιχειρήσεων της προηγούμενης δεκαετίας. Η έκθεση παρείχε μια ειλικρινή κριτική για τις ελλείψεις στην αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων και πρότεινε

³² Στο ίδιο. p. 16-18.

³³ Rome Statute of the International Criminal Court (2011). International Criminal Court, Article 28,98. Retrieved from: [RS-Eng.pdf \(icc-cpi.int\)](#)

³⁴ A/55/305–S/2000/809/ 21 August 2000 / Report of the Panel on United Nations Peace Operations. Retrieved from: [a_55_305_e_brahimi_report.pdf](#)

μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυσή της. Η επιρροή της στις ΡΚΟs, τόσο από πλευράς επιχειρησιακής πρακτικής όσο και στρατηγικού σχεδιασμού, ήταν ριζική.

Κύρια συνεισφορά της έκθεσης ήταν η έμφαση που έδωσε στην ευθυγράμμιση των «mandates» με τους διαθέσιμους πόρους. Τόνισε ότι τα διαφορούμενα ή υπερβολικά φιλόδοξα «mandates» δεν δημιουργούσαν ρεαλιστικές προσδοκίες για την επιτυχία των αποστολών και υπονόμειαν την αξιοπιστία των δράσεων του Ο.Η.Ε. ως ειρηνευτικού παράγοντα. Η Έκθεση Brahimi συνιστούσε σαφέστερες, πιο εφικτές εντολές, που συνάδουν με τους διαθέσιμους πόρους, τις υλικοτεχνικές ικανότητες και την πολιτική βούληση. Μάλιστα, προτείνεται να διασφαλιστεί ότι τα στρατεύματα και οι πόροι θα μπορούσαν να αναπτυχθούν γρήγορα σε καταστάσεις κρίσης, τονίζοντας την ανάγκη για ενισχυμένο υλικοτεχνικό πλαίσιο, αναγνωρίζοντας ότι οι καθυστερήσεις στην ανάπτυξη τους θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο το αποτέλεσμα της αποστολής.

Ωστόσο, παρά την εκ νέου επιβεβαίωση των παραδοσιακών αρχών της αμεροληψίας, της μη χρήσης βίας και της συναίνεσης, συνέστησε πιο διευρυμένους κανόνες εμπλοκής και πιο δυναμικές αποστολές, ιδιαίτερα για την προστασία των αμάχων και επισήμανε την ανάγκη για καλύτερο συντονισμό μεταξύ των στρατιωτικών, αστυνομικών και πολιτικών παραγόντων στο πλαίσιο των αποστολών.

Η διαφάνεια και η λογοδοσία κατείχε κεντρικό ρόλο στην έκθεση, με προτάσεις για αυστηρή εκπαίδευση, κώδικες συμπεριφοράς και πειθαρχικό πλαίσιο. Αυτά τα μέτρα αποσκοπούσαν στη διατήρηση της ακεραιότητας των ΡΚΟs και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών υποδοχής και των κρατών μελών που συνεισφέρουν προσωπικό.

Η κληρονομιά της Έκθεσης Brahimi έγκειται στο γεγονός ότι οι συστάσεις της υπήρξαν καθοριστικές για την αντιμετώπιση των επιχειρησιακών και στρατηγικών κενών στην ανάπτυξη των ΡΚΟs, ενισχύοντας τη δυναμική προσέγγιση και μια κουλτούρα λογοδοσίας και προσαρμοστικότητας. Προσφέροντας πρακτικές λύσεις, η έκθεση συνέβαλε στο να παραμείνουν οι ΡΚΟs ένα δυναμικό εργαλείο ενάντια στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Ο.Η.Ε. στη διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης και ασφάλειας.

United Nations Police (UNPOL)

Ορισμός και σκοπός

Η Αστυνομία των Ηνωμένων Εθνών (UNPOL) αποτελεί βασικό πυλώνα των αποστολών του Ο.Η.Ε., ως μέρος του ευρύτερου πλαισίου διατήρησης της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Η συμβολή της σε αυτό το εγχείρημα λαμβάνει χώρα, είτε εκτελώντας άμεσα αστυνομικές λειτουργίες, σε περιπτώσεις όπου οι θεσμοί του κράτους υποδοχής δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να δράσουν, είτε παρέχοντας επιχειρησιακή υποστήριξη στις υπάρχουσες κρατικές Υπηρεσίες, είτε συμβάλλει στην ανοικοδόμηση των Εθνικών Υπηρεσιών επιβολής του νόμου, της δικαιοσύνης και γενικότερα των Θεσμών του κράτους δικαίου σε περιοχές ή κράτη που πλήττονται ή έχουν πληγεί από συγκρούσεις.³⁵ Ο πρωταρχικός σκοπός της UNPOL είναι να βοηθήσει τα κράτη υποδοχής να αποκαταστήσουν τον νόμο και την τάξη, να προστατεύσουν τους πολίτες και να ανοικοδομήσουν αποτελεσματικούς, αποδοτικούς και δημοκρατικούς θεσμούς αστυνόμευσης.³⁶ Αυτή η εντολή ευθυγραμμίζεται με τους πρωταρχικούς στόχους του Ο.Η.Ε. για την προώθηση της ειρήνης, της ασφάλειας και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η UNPOL λειτουργεί μέσα σε ένα νομικό πλαίσιο που βασίζεται στις Αρχές του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις, από την πρόληψη της βίας και των συγκρούσεων, έως τη διερεύνηση εγκλημάτων και την υποστήριξη της ανάπτυξης των τοπικών Υπηρεσιών επιβολής του νόμου. Η UNPOL συμμετέχει επίσης σε άμεσες επιχειρησιακές δραστηριότητες, όπως η προστασία των πολιτών και η αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας, ενώ ταυτόχρονα καθοδηγεί και συμβουλεύει τις αστυνομικές δυνάμεις του κράτους υποδοχής, έτσι ώστε να αναπτύξουν αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα με εφιαλτήριο το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.³⁷

Προκύπτει λοιπόν ότι ο βασικός σκοπός της UNPOL είναι να καλύψει το κενό ασφάλειας των πολιτών σε ευάλωτες, λόγω συγκρούσεων, περιοχές, όπου τα τοπικά συστήματα επιβολής του νόμου είναι αδύναμα ή απουσιάζουν, συμβάλλοντας παράλληλα στη σταθεροποίηση αυτών των περιοχών με την ενίσχυση της

³⁵ S/2018/1183/ 31 December 2018 / *United Nations policing. Report of the Secretary-General*. p. 2-3. Retrieved from: [n1900017.pdf](#)

³⁶ United Nations Police: UN Police Services. Retrieved 10/11/2024, from: [United Nations Police](#)

³⁷ S/2018/1183. ό.π., p. 4-5.

εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της βίας. Φυσικά η αποστολή της βασίζεται στην στενή συνεργασία με τις στρατιωτικές και πολιτικές δυνάμεις των ειρηνευτικών αποστολών. Η διπλή αυτή εστίαση στην άμεση δράση και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη καθορίζει τον κρίσιμο ρόλο της στο πλαίσιο διατήρησης της ειρήνης και ασφάλειας.

Ιστορική εξέλιξη και ανάπτυξη

Η UNPOL είναι το αποτέλεσμα της εξέλιξης της Civilian Police (CIVPOL). Αυτή η εξέλιξη αντανακλά τις ευρύτερες αλλαγές στο διεθνές τοπίο ειρήνης και ασφάλειας, καθώς και την αυξανόμενη αναγνώριση του κρίσιμου ρόλου που διαδραματίζει η αστυνόμευση στην αντιμετώπιση περίπλοκων προκλήσεων που ανακύπτουν λόγω συγκρούσεων.³⁸

Η ένταξη αστυνομικών στις PKOs χρονολογείται από τη δεκαετία του 1960, με την πρώτη ανάπτυξή τους στην αποστολή United Nations Operation in the Congo (ONUC).³⁹ Αυτό σηματοδότησε την αρχή της συμμετοχής της αστυνομίας του Ο.Η.Ε. σε ειρηνευτικές επιχειρήσεις, που περιορίστηκαν αρχικά στην παρακολούθηση και την παροχή συμβουλών στις τοπικές αστυνομικές δυνάμεις. Η αποστολή ONUC έδειξε την προοπτική της αστυνομίας να συμβάλει στη σταθερότητα, αν και ο ρόλος της περιοριζόταν σε μια αμιγώς επικουρική λειτουργία και όχι σε άμεση εμπλοκή στην επιβολή του νόμου.⁴⁰

Καθ' όλη τη διάρκεια των δεκαετιών του 1970 και του 1980, η αστυνομία παρέμεινε ένα σχετικά «δευτερεύον» στοιχείο των ειρηνευτικών αποστολών του Ο.Η.Ε., με τις λειτουργίες τους να περιορίζονται σε μεγάλο βαθμό στην παρακολούθηση και την αναφορά. Αξιοσημείωτες αποστολές κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου αποτέλεσαν οι αποστολές στην Κύπρο και τη Ναμίμπια, όπου αστυνομικοί παρείχαν επίβλεψη στις τοπικές αρχές επιβολής του νόμου. Ωστόσο, η

³⁸ Durch, W. J., & Ker, M. (2013). Evolution of Policing Roles. In *Police in UN Peacekeeping: Improving Selection, Recruitment, and Deployment* (pp. 4–10). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep09594.7>. p. 4.

³⁹ Resolution 143 of 14 July 1960/ (S/4387). Retrieved from: [nr015732.pdf](#)

⁴⁰ Vaccaro, J. M (2000). Evolution of police monitoring in peace operations. *Verification Yearbook*, 183-195. Retrieved from: [VY00_Vaccaro-libre.pdf](#). p.184-186.

έλλειψη σαφών εντολών και η απουσία στρατηγικού πλαισίου περιόρισαν την αποτελεσματικότητά τους.⁴¹

Η CIVPOL ουσιαστικά ιδρύθηκε και αποτέλεσε τμήμα του Department of Peacekeeping Operations (DPKO) το 1993, με το ρόλο της να επεκτείνεται σημαντικά κατά τη μεταψυχροπολεμική περίοδο, καθώς ο αριθμός των συγκρούσεων αυξήθηκε σημαντικά και μεταβλήθηκε και η φύση τους, με αρκετές ενδοκρατικές συρράξεις/συγκρούσεις που οδηγούσε στην κατάρρευση των κρατικών θεσμών. Αποστολές όπως η United Nations Transitional Authority in Cambodia (UNTAC), με τα καθήκοντα της CIVPOL να περιορίζονται ακόμα στην απλή παρατήρηση αλλά με αυξημένη κινητικότητα επί του εδάφους, έδειξαν της ελλείψεις της CIVPOL στην εκπαίδευση, τη στρατηγική και τη δύναμη να υπερκεράσουν την τοπική αντίσταση για την εφαρμογή του «mandate».⁴² Κατέστη λοιπόν επιτακτική η ανάγκη για πιο ενεργή συμμετοχή της CIVPOL στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων και των θεσμών και στην προστασία των πολιτών, με παράλληλη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με πιο σαφή και δυναμικά «mandates» τα οποία δεν περιορίζονταν μόνο στην παρατήρηση και την παροχή συμβουλών στις τοπικές δυνάμεις. Τέτοιου είδους πιο δυναμικά «mandates» φάνηκαν στις αποστολές που ακολούθησαν στην Αϊτή, και στα Βαλκάνια.^{43,44}

Την δεκαετία του 1990 εμφανίστηκαν οι μονάδες Formed Police Units (FPUs), παρέχοντας μια αυξημένη ικανότητα στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της δημόσιας τάξης και ασφάλειας στις αποστολές. Οι FPUs που ιδρύθηκαν το 1999, αναπτύχθηκαν για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της United Nations Mission in Kosovo, όπου απέδειξαν την ικανότητά τους να διαχειρίζονται καταστάσεις που απαιτούν έλεγχο του πλήθους, προστασία αμάχων και άμεση απόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Σε αντίθεση με τους Individual Police Officers (IPOs), οι FPUs λειτουργούν ως καλά εκπαιδευμένες μονάδες, ικανές να συμμετέχουν σε πολύπλοκες επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου. Ο εξοπλισμός και η εκπαίδευσή τους τους επιτρέπουν να χειρίζονται σενάρια που περιλαμβάνουν βία ή οργανωμένο έγκλημα χωρίς να

⁴¹ Στο ίδιο.

⁴² Durch, W. (2014). Police in UN Peace Operations: Evolving Roles and Requirements. International Forum for the Challenges of Peace Operations, Occasional Papers No. 4, 1-24. Retrieved from: [OccasionalPaper_2014_4_Durch.pdf](#). p. 3-4.

⁴³ Durch, W. J., & Ker, M. (2013). «Evolution of Policing Roles...», ό.π. p. 5-6.

⁴⁴ Vaccaro, J. M (2000). «Evolution of police monitoring...», ό.π.

βασίζονται σε στρατιωτικές δυνάμεις. Η σύσταση των FPU's ήταν κρίσιμης σημασίας για την εδραίωση της ασφάλειας και της σταθερότητας σε ασταθείς περιοχές και αποτέλεσε μια κομβική εξέλιξη, επιτρέποντας στις αστυνομικές δυνάμεις να αναλάβουν πιο ενεργητικούς και επιχειρησιακούς ρόλους.⁴⁵ Ήταν εκείνη την εποχή που η CIVPOL άρχισε να λαμβάνει μέρος σε επιχειρήσεις των 'three R's' – reform, restructuring and rebuilding.⁴⁶

Καθοριστικό ρόλο στην πορεία της CIVPOL διαδραμάτισε η δημοσίευση της Έκθεσης Brahimi, η οποία επηρέασε βαθιά τη δομή και τις λειτουργίες της. Στην έκθεση επισημαίνονται οι κρίσιμες ελλείψεις στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εκτέλεση ειρηνευτικών αποστολών. Συγκεκριμένα, προτείνεται μια «δογματική στροφή» στην ενσωμάτωση στοιχείων υποστήριξης της αστυνόμευσης στις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης, με την αναδιάρθρωση της CIVPOL και τη δημιουργία «national pools of serving police officers» οι οποίοι θα είναι έτοιμοι για την γρήγορη ανάπτυξή τους σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.⁴⁷ Αυτή η μεταρρύθμιση θα επέτρεπε στην CIVPOL, λίγα χρόνια αργότερα, να μεταβεί από μια λιγότερο οργανωμένη ομάδα παρατηρητών, σε μια πιο δομημένη και ικανή συνιστώσα των ειρηνευτικών αποστολών.

Παρά τη σημαντική συμβολή της, η εφαρμογή της Έκθεσης Brahimi αντιμετώπισε πολλές προκλήσεις. Οι φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις απαιτούσαν σημαντικούς πόρους, πολιτική δέσμευση και συνεργασία από τα κράτη μέλη. Ορισμένες αποστολές αντιμετώπισαν ασυνεπή χρηματοδότηση και έλλειψη επαρκώς εκπαιδευμένου προσωπικού, περιορίζοντας την αποτελεσματικότητά τους. Επιπλέον, οι διευρυμένες εντολές αύξησαν την επιβάρυνση της CIVPOL, απαιτώντας νέες στρατηγικές για τη στρατολόγηση, την κατάρτιση και τη συνεργασία με τις τοπικές αρχές. Ωστόσο, ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος της Έκθεσης Brahimi στην αστυνομία των Η.Ε. ήταν συντριπτικά θετικός. Έθεσε τα θεμέλια για μία πιο προσαρμοσμένη και ισχυρή δυναμική της UNPOL, ικανή να αντιμετωπίσει τις πολυδιάστατες προκλήσεις.

⁴⁵ Hunt, C. T. (2020). The Contributions of UN Police to Protecting Civilians. In *Protection through Policing: The Protective Role of UN Police in Peace Operations* (pp. 5–10). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep25341.7>. p. 5-6.

⁴⁶ Greener B. K. (2011). The Rise of Policing in Peace Operations, *International Peacekeeping* 18:2, 183-195, DOI: 10.1080/13533312.2011.546096. p. 186.

⁴⁷ A/55/305-S/2000/809/ 21 August 2000 / «Report of the Panel on United Nations...», ό.π. p. 21.

Την ίδια περίοδο με την Έκθεση Brahimi δημιουργήθηκε το Police Division (PD), έως το 2006 που ο τότε Γενικός Γραμματέας των Η.Ε. ανακήρυξε πλέον την UNPOL ως «the global lead on policing and other law enforcement within the United Nations system».⁴⁸

Η UNPOL συνέχισε να εξελίσσεται, προσαρμόζοντας τις εντολές και το επιχειρησιακό της πλαίσιο, με τη δημιουργία του Standing Police Capacity (SPC), το 2006, να θέτει σε λειτουργία περαιτέρω αυτό το όραμα της εξέλιξής της, επιτρέποντας την ταχεία ανάπτυξη αστυνομικών μονάδων σε νέες αποστολές, όπως η αποστολή των Ηνωμένων Εθνών στο Τσαντ (MINURCAT), και το Ανατολικό Τιμόρ (UNMIT).^{49,50} Μάλιστα η ίδρυση του Office of Rule of Law and Security Institutions (OROLSI) το 2007 εντός του ΔΠΚΟ, με σκοπό την παροχή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αποκατάσταση της δικαιοσύνης και την ενίσχυση της ασφάλειας σε περιοχές μετά από συγκρούσεις, ενίσχυσε την δυναμική της UNPOL στις προσπάθειές της για την ενίσχυση της δικαιοσύνης, την ασφάλεια και την ανάπτυξη βιώσιμων θεσμών.⁵¹

Η επιβεβαίωση των ανωτέρω έρχεται το 2011, με το πρώτο report αφιερωμένο στην UNPOL, το οποίο αναφέρεται στην εξέλιξη της UNPOL, ιδιαίτερα στην στρατολόγηση και την κατανομή πόρων. Πλην όμως, στο report εντοπίζονται και τα κενά στην διαθεσιμότητα εξειδικευμένου προσωπικού σε τομείς όπως η εγκληματολογική ανάλυση, το οργανωμένο έγκλημα και η προσανατολισμένη αστυνόμευση στην κοινότητα, κενά τα οποία εμποδίζουν την βέλτιστη δυνατή αποτελεσματικότητα των αποστολών.⁵²

Κατά την περίοδο από το 2014 και μετά, υπήρξαν εκ νέου βήματα στη θεσμική ανάπτυξη και την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα της UNPOL. Η υιοθέτηση του Strategic Guidance Framework (SGF) για τη Διεθνή Αστυνόμευση τόνισε την ανάγκη για μια μετασχηματιστική προσέγγιση στη διεθνή αστυνόμευση, με επίκεντρο την οικοδόμηση βιώσιμης ειρήνης και σκιαγράφησε τέσσερις προτεραιότητες: 1) Focus on

⁴⁸ United Nations police. United Nations Police timeline. Retrieved 12/11/2024, from: [United Nations Police timeline | United Nations Police](#)

⁴⁹ Στο ίδιο.

⁵⁰ A/59/565/ 2 December 2004/ Follow-up to the outcome of the Millennium Summit. Retrieved from: [Microsoft Word - 0460231e.doc](#). p.60, para. 223.

⁵¹ United Nations Peacekeeping. Office of Rule of Law and Security Institutions. Retrieved 12/11/2024, from: [Office of Rule of Law and Security Institutions | United Nations Peacekeeping](#)

⁵² A/66/615/ 15 December 2011/ United Nations police. Retrieved from: [United Nations police](#) : . p. 10-12.

Field Missions, 2) Effective Management, 3) Doctrine and Training και 4) Partnerships. Αυτές οι προτεραιότητες στόχευαν στην βελτίωση του επαγγελματισμού στις επιχειρήσεις της UNPOL, στην ενσωμάτωση εξελιγμένων προγραμμάτων κατάρτισης, στην προώθηση της ισότητας των φύλων και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και στην ευθυγράμμιση των αποστολών με τα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ωστόσο, η στρατηγική εντόπισε κρίσιμες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμένων πόρων, τις έλλειψεις εξειδικευμένου προσωπικού και της ανάγκης για καινοτόμες πρακτικές ενάντια στο οργανωμένο έγκλημα και την εκλογική βία.⁵³ Συστάσεις για την αντιμετώπιση των ανωτέρω, αλλά και νέων προκλήσεων που εντοπίστηκαν, ήρθαν και σε μεταγενέστερες αποφάσεις του Σ.Α. και της Γ.Σ..^{54,55,56}

Η ιστορική εξέλιξη της UNPOL αντανακλά τη διαρκή δέσμευσή της για την αντιμετώπιση των ανακυπτουσών προκλήσεων στις προσπάθειες του Ο.Η.Ε. να διατηρήσει την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια, ενισχύοντας το στρατηγικό της πλαίσιο, τις συνεργασίες της και τις επιχειρησιακές ικανότητες του προσωπικού της, διαδραματίζοντας ζωτικό ρόλο στο δύσκολο αυτό εγχείρημα.

Σχέση της UNPOL με τις PKOs

Η UNPOL αποτελεί σημαντικό τμήμα των PKOs, λειτουργώντας στο πλαίσιο που καθορίζεται από τον Χ.Η.Ε., ιδιαίτερα στο Κεφάλαιο VII, το οποίο επιτρέπει τη χρήση «όλων των απαραίτητων μέσων» για τη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας και αναπτύσσεται όταν κρίνεται απαραίτητο, σύμφωνα με τα «mandates» του Σ.Α..

Ενώ ο στρατός είναι υπεύθυνος για την αντιμετώπιση εξωτερικών απειλών και την παροχή ασφάλειας σε περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου, η UNPOL εστιάζει στην εσωτερική ασφάλεια. Αυτή η διαίρεση, επιτρέπει στις ειρηνευτικές αποστολές να

⁵³ UN Police Towards 2020: Serve and Protect to Build Peace and Security. A Vision and Multi-year Strategy (2014). *United Nations Police*. Retrieved from: [Looking Towards UN Police 2020](#)

⁵⁴ S/RES/2185/ 20 November 2014/ Adopted by the Security Council at its 7317th meeting, on 20 November 2014. Retrieved from: [Etpu](#)

⁵⁵ A/70/357-S/2015/682/ 2 September 2015/ The future of United Nations peace operations: implementation of the recommendations of the High-level Independent Panel on Peace Operations. Retrieved from: [Etpu](#)

⁵⁶ S/RES/2382/ 6 November 2017/ Adopted by the Security Council at its 8086th meeting, on 6 November 2017. Retrieved from: [n1736758.pdf](#)

αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά ένα ευρύ φάσμα προκλήσεων ασφάλειας και σταθερότητας. Ο στρατός είναι εξοπλισμένος και εκπαιδευμένος για επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας, όπως η ασφάλεια των συνόρων ή η διαχείριση απειλών στις οποίες εμπλέκονται ισχυρές ένοπλες ομάδες, ενώ η UNPOL έχει συνήθως ως αποστολή της την επιβολή του νόμου, την υποστήριξη των τοπικών Υπηρεσιών επιβολής του νόμου και την ενίσχυση του κράτους δικαίου. Η UNPOL ειδικεύεται στην αντιμετώπιση ζητημάτων όπως οι ποινικές έρευνες, οι ταραχές που προέρχονται από πολίτες σε αστικό περιβάλλον και οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που απαιτούν αστυνομική τεχνογνωσία και όχι στρατιωτική επέμβαση. Αυτός ο διαχωρισμός επιτρέπει τη βέλτιστη δυνατή χρήση των δυνάμεων της αποστολής διασφαλίζοντας τη λειτουργική αποτελεσματικότητα.⁵⁷

Με τον αποτελεσματικό συντονισμό των δυνάμεων να είναι καθοριστικός παράγοντας στην επιτυχία της αποστολής, η DPKO καθιέρωσε το Civil-Military Coordination Policy (CIMIC), το οποίο συνέβαλε αισθητά στον καθορισμό των επιχειρησιακών ορίων και στην προώθηση της αγωγής συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων.⁵⁸ Αυτό το πλαίσιο συντονισμού, διασφαλίζει ότι και οι δύο συνιστώσες θα συμβάλλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των στόχων τους, χωρίς να υπονομεύουν η μία τις προσπάθειες της άλλης.

Υπάρχουν, ωστόσο και οι προκλήσεις στη διατήρηση της ομαλής συνεργασίας. Οι αποκλίσεις στην κουλτούρα, στις επιχειρησιακές προτεραιότητες και στα επίπεδα εκπαίδευσης, μπορούν να δημιουργήσουν τριβές. Η πολιτο-κεντρική προσέγγιση της UNPOL, συχνά έρχεται σε αντίθεση με τις, εστιασμένες στην ασφάλεια, στρατηγικές του στρατού και για το λόγο αυτό απαιτούνται ολοκληρωμένα προγράμματα εκπαίδευσης πριν από την ανάπτυξη των δυνάμεων, που κάνουν διακριτούς τους ρόλους και τις ευθύνες κάθε δύναμης, καθώς και τις αλληλεξαρτήσεις τους εντός των PKOs.⁵⁹

Η επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ της UNPOL και των στρατιωτικών τμημάτων των PKOs αντανακλά μια ισορροπία δυνάμεων, προσαρμοσμένη στις

⁵⁷ UN Peacekeeping PDT Standards, Core Pre-Deployment Training Materials, 1st ed. (2009). UNIT 2: THE ESTABLISHMENT AND FUNCTIONING OF UN PEACEKEEPING OPERATIONS. Retrieved from: [CPTM Unit 2 - Parts 1-2 May 2009.pdf](#), p. 47-53.

⁵⁸ UN Department of Peacekeeping Operations (DPKO), *Department of Peacekeeping Operations (DPKO) Civil-Military Coordination Policy*, United Nations (Other), 9 September 2002, <https://www.refworld.org/reference/research/un/2002/en/13695>

⁵⁹ UN Peacekeeping PDT Standards, «Core Pre-Deployment Training...», ό.π.

περίπλοκες απαιτήσεις της σύγχρονης διατήρησης της ειρήνης. Αξιοποιώντας τις ξεχωριστές ικανότητές τους και αντιμετωπίζοντας διαρθρωτικές ανεπάρκειες, η UNPOL και οι στρατιωτικές δυνάμεις μπορούν να επιτύχουν πιο βελτιωμένα αποτελέσματα στην κοινή τους αποστολή για τη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας.

Αστυνομικές Δυνάμεις της UNPOL⁶⁰

Η UNPOL αναπτύσσει μια σειρά από εξειδικευμένες αστυνομικές δυνάμεις, προσαρμοσμένες σαφώς στις διαφορετικές απαιτήσεις των PKOs και της εντολής Protection of Civilians (POC). Κάθε κατηγορία αστυνομικού προσωπικού εκπληρώνει ξεχωριστούς ρόλους με βάση την τεχνογνωσία και το επιχειρησιακό της επίπεδο, διασφαλίζοντας τη βέλτιστη προσέγγιση για τη διατήρηση της ασφάλειας και την υποστήριξη των τοπικών δυνάμεων.

- **Individual Police Officers (IPOs):** Οι IPOs χρησιμεύουν ως οι κύριοι σύνδεσμοι μεταξύ του O.H.E. και του κράτους υποδοχής, ενισχύοντας τη συνεργασία και την εμπιστοσύνη με τις τοπικές κοινότητες. Οι IPOs είναι συχνά άοπλοι και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη συλλογή και ανάλυση πληροφοριών που σχετίζονται με την ασφάλεια, εξασφαλίζοντας έγκαιρη προειδοποίηση στις δραστηριότητες της αποστολής. Οι αρμοδιότητές τους περιλαμβάνουν ανοικοδόμηση του αστυνομικού θεσμού, παροχή συμβουλών στην αστυνομία του κράτους υποδοχής σχετικά με στρατηγικές πρόληψης και αντίδρασης και ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και της κοινότητας. Αυτές οι δραστηριότητες δημιουργούν ένα προστατευτικό περιβάλλον και ενισχύουν τις δυνατότητες αστυνόμευσης του κράτους υποδοχής.
- **Specialized teams:** Αυτές οι ομάδες αποτελούνται από εμπειρογνώμονες ενός ή περισσότερων κρατών μελών, με εξειδικευμένες δεξιότητες σε κρίσιμους τομείς όπως το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα, η σεξουαλική και έμφυλη βία (sexual and gender-based violence/SGBV) και τη γενική αστυνόμευση προσανατολισμένη στην κοινότητα. Παρέχουν υποστήριξη στην ανοικοδόμηση της αστυνομίας του κράτους υποδοχής, διεξάγουν περιπολίες και μπορούν να αντιμετωπίσουν, μη στρατιωτικού επιπέδου, απειλές ενάντια στους πολίτες. Η τεχνογνωσία τους, τους επιτρέπει να

⁶⁰ DPKO/DFS Guidelines on The role of United Nations police in protection of civilians (2017.12, 1 August 2017). Retrieved from: https://police.un.org/sites/default/files/protection-of-civilians-unpol_guidelines_2017.pdf. p. 9.

ανταποκρίνονται αποτελεσματικά σε πολύπλοκες προκλήσεις ασφάλειας, ενώ υποστηρίζουν τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των δυνάμεων για την τοπική επιβολή του νόμου.

- Formed Police Units (FPUs): Οι FPUs λειτουργούν ως ένοπλες μονάδες μεγάλου μεγέθους και έχουν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση της δημόσιας τάξης και την παροχή φυσικής προστασίας στους πολίτες. Είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές σε καταστάσεις που απαιτούν παρουσία ισχυρών αστυνομικών δυνάμεων, υπηρετώντας συχνά στην πρώτη γραμμή.
- Other formed units: Η UNPOL αναπτύσσει και άλλες μονάδες, με αστυνομικούς συγκεκριμένων ικανοτήτων για την αντιμετώπιση ειδικών επιχειρησιακών αναγκών. Αυτές οι μονάδες μπορεί να περιλαμβάνουν χειριστές σκύλων, εγκληματολογικούς αναλυτές, ερευνητές ή ειδικές τακτικές επιχειρησιακές ομάδες, σε συνάρτηση με τις μοναδικές απαιτήσεις κάθε αποστολής, διασφαλίζοντας ότι η UNPOL μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτές.

Η UNPOL εντός των τριών επιπέδων του POC «mandate»⁶¹

Η εφαρμογή του «mandate» του POC στις αποστολές του Ο.Η.Ε. δομείται γύρω από τρία επίπεδα, Protection through dialogue and engagement (Tier I), Provision of physical protection (Tier II) και Establishment of a protective environment (Tier III). Η UNPOL, μέσω των κατάλληλων, για τον επιχειρησιακό της στόχο, αστυνομικών της δυνάμεων υποστηρίζει αυτά τα τρία επίπεδα.⁶²

- Protection through dialogue and engagement (Tier I): Αυτή η βαθμίδα δίνει έμφαση στην ανάπτυξη καλής επικοινωνίας τόσο με την κοινότητα, τους πολίτες των οποίων η προστασία επιδιώκεται, όσο και με τους κρατικούς φορείς και με τον «δράστη» ή ενδεχόμενο «δράστη». Συμμετέχουν στην επίλυση συγκρούσεων μέσω διαμεσολάβησης, αξιοποιώντας τις σχέσεις εμπιστοσύνης που χτίζουν με τις τοπικές αρχές και τις κοινότητες, στη συλλογή και ανάλυση πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια και την υποστήριξη μηχανισμών έγκαιρης προειδοποίησης για το σύνολο της αποστολής, όπως επίσης και στην προώθηση της αστυνόμευσης, προσανατολισμένη στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της κοινότητας. Μάλιστα επιδιώκει την καλή συνεργασία με τις αρχές του κράτους υποδοχής για την ενσωμάτωση των

⁶¹ DPKO/DFS «Guidelines on The role of United Nations ...» . p. 11-16.

⁶² HUNT, C. T. (2020). The Contributions of UN Police to Protecting Civilians. In *Protection through Policing: The Protective Role of UN Police in Peace Operations* (pp. 5–10). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep25341.7>

θεμάτων POC σε καθημερινές δραστηριότητες, όπως περιπολίες και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης του κοινού. Αυτές ενισχύουν την προληπτική πτυχή αυτής της βαθμίδας, μειώνοντας τις πιθανότητες να ξεσπάσει βία και εδραιώνοντας την εμπιστοσύνη των πολιτών στους μηχανισμούς επιβολής του νόμου.

- Provision of physical protection (Tier II): Στη δεύτερη βαθμίδα περιλαμβάνονται οι επιχειρησιακές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της «επίδειξης» ή της χρήσης βίας, για τον μετριασμό, την πρόληψη και την αντιμετώπιση των απειλών κατά των πολιτών. Οι ειδικά διαμορφωμένες αστυνομικές μονάδες FPUs της UNPOL, διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο σε αυτό. Οι επιχειρήσεις αυτού του επιπέδου περιέχουν ανάπτυξη σε περιοχές υψηλού κινδύνου για τη διεξαγωγή περιπολιών προς αποτροπή της βίας, ταχεία ανταπόκριση σε κρίσεις ασφαλείας μέσω προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων, προστασία των στρατοπέδων εκτοπισμένων ατόμων και συνοδεία ανθρωπιστικών αυτοκινητοπομπών. Επίσης συνεργάζονται στενά με τις στρατιωτικές δυνάμεις σε κοινές περιπολίες ή λειτουργούν υποστηρικτικά σε αυτές, για την επέκταση της επιχειρησιακής τους εμβέλειας, ιδιαίτερα σε ασταθείς περιοχές.
- Establishment of a protective environment (Tier III): Η τρίτη βαθμίδα επικεντρώνεται σε μακροπρόθεσμες στρατηγικές για την ανοικοδόμηση και την ενίσχυση των φορέων και των θεσμών του κράτους υποδοχής για την προάσπιση του κράτους δικαίου και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε αυτό το κομμάτι ο ρόλος της UNPOL έγκειται στην μεταρρύθμιση και αναδιάρθρωση των αστυνομικών θεσμών, ώστε να ευθυγραμμιστούν με τα διεθνή πρότυπα, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη βιωσιμότητα. Ενεργούν σύμφωνα με το «mandate» προς ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων του πλαισίου πειθαρχίας και συμβάλλουν στην εκπαίδευση και την καθοδήγηση των Υπηρεσιών επιβολής του νόμου του κράτους υποδοχής, προκειμένου να υιοθετήσουν πρακτικές και μεθόδους αστυνόμευσης προσανατολισμένες στην κοινότητα. Έτσι, μέσω του υποστηρικτικού και συμβουλευτικού της ρόλου, η UNPOL προωθεί ένα περιβάλλον που ευνοεί τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα της διακυβέρνησης και την προστασία των πολιτών.

Χρήση Βίας και Κανόνες Εμπλοκής της UNPOL

Η χρήση βίας από την UNPOL κατά την ανάπτυξη των αποστολών του Ο.Η.Ε. ρυθμίζεται από ένα πλαίσιο, που δίνει προτεραιότητα στα ανθρώπινα δικαιώματα, την τήρηση των διεθνών προτύπων και την ανάγκη προστασίας των αμάχων. Οι επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές της UNPOL έχουν ενσωματωμένες τις αρχές

της αναλογικότητας, της αναγκαιότητας και της λογοδοσίας, διασφαλίζοντας ότι η βία χρησιμοποιείται ως έσχατη λύση και μόνο για την επίτευξη νόμιμων στόχων.⁶³

Η εξουσία για τη χρήση βίας από την UNPOL προέρχεται από τα «mandates» του Σ.Α. με τα οποία και αναπτύσσεται. Συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές, όπως το Directive on the Use of Force (DUF) που εκπονείται για την κάθε αποστολή ξεχωριστά, αναφέρει λεπτομερώς τις περιστάσεις και τον βαθμό στον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί βία. Αυτά συμπληρώνονται από διεθνείς πράξεις, όπως οι «Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials» και το «Code of Conduct for Law Enforcement Officials», οι οποίες τονίζουν τις αρχές της νομιμότητας, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας.⁶⁴ Επιπλέον, το DUF επισημαίνει τη σημασία διάκρισης του ρόλου της UNPOL από τις στρατιωτικές δυνάμεις, περιορίζοντας τις δραστηριότητές της σε μία δύναμη επιβολής του νόμου, ακόμη και σε σενάρια που περιλαμβάνουν FPU.⁶⁵

Με βάση τα ανωτέρω λοιπόν, η βία επιτρέπεται μόνο όταν τα μη βίαια μέσα είναι αναποτελεσματικά ή αποτυγχάνουν να επιτύχουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ακόμη και τότε όμως, πρέπει να χρησιμοποιείται το απολύτως αναγκαίο επίπεδο δύναμης που απαιτείται για την διαχείριση του συγκεκριμένου περιστατικού. Η αναλογικότητα διασφαλίζει ότι η βλάβη που προκαλείται από τη χρήση βίας δεν υπερβαίνει τα οφέλη.⁶⁶

Η χρήση πυροβόλων όπλων από την UNPOL διέπεται από πολύ αυστηρούς όρους. Σύμφωνα με τις Βασικές Αρχές και τα θεσμικά κείμενα που αναφέρθηκαν, τα πυροβόλα όπλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε καταστάσεις άμεσου κινδύνου για τη ζωή ή σοβαρού τραυματισμού και η θανατηφόρα δύναμη προορίζεται για τις πιο ακραίες περιπτώσεις, όπως η προστασία αμάχων που δέχονται άμεση επίθεση και δεν δύναται να αποτραπεί διαφορετικά. Οι διαδικασίες προειδοποίησης, για την πρόθεση

⁶³ A/RES/34/169/ 17 December 1979/ Code of conduct for law enforcement officials. Retrieved from: [A_RES_34_169-EN.pdf](#). Article 3.

⁶⁴ DPKO/DFS Policy on United Nations Police in Peacekeeping Operations and Special Political Missions (2014.01, 1 February 2014). Retrieved from: [ANNEX](#), p. 23, para. 106.

⁶⁵ Greener, B. K., and W. J. Fish (2011). "Situating Police and Military in Contemporary Peace Operations." *Civil-Military Occasional Papers 3/2011*. Asia Pacific Civil-Military Centre of Excellence. Retrieved from: [\(86\) Situating Police and Military in Contemporary Peace Operations | Australian Civil-Military Centre - Academia.edu](#), p. 15-18.

⁶⁶ DPKO/ODC. United Nations Criminal Justice Standards for United Nations Police (2009). New York, United Nations. Retrieved from: [United Nations Criminal Justice Standards for United Nations Police](#). Para. 16.

χρήσης τέτοιου είδους βίας, πρέπει να προηγούνται κάθε χρήσης πυροβόλων όπλων, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η καθυστέρηση θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές. Οι IPOs είναι συνήθως άοπλοι, ενώ οι FPUs κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους είναι πολύ πιθανό να αναγκαστούν να χρησιμοποιήσουν τέτοιου είδους βία. Το DUF εκάστης αποστολής αναφέρει τα συγκεκριμένα σενάρια που δικαιολογεί τη συγκεκριμένη χρήση βίας, όπως περιπτώσεις αυτοάμυνας ή υπεράσπισης άλλων έναντι επικείμενων απειλών, πρόληψης σοβαρών εγκλημάτων που ενέχουν σοβαρές απειλές για τη ζωή, καταστάσεις που απαιτούν κράτηση ή έρευνες και υπάρχουν ένοπλοι δράστες. Ωστόσο, περιστατικά που περιλαμβάνουν βία, ειδικά εκείνα που έχουν ως αποτέλεσμα τραυματισμό ή θάνατο, πρέπει να αναφέρονται, να επανεξετάζονται και να διερευνώνται, για να διατηρηθεί η διαφάνεια και η τήρηση των διεθνών κανόνων.⁶⁷

Το πλαίσιο αυτό λοιπόν που διέπει τη χρήση βίας και πυροβόλων όπλων από την UNPOL, διασφαλίζει ότι οι ενέργειές τους είναι συνεπείς με τους διεθνείς κανόνες ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προσαρμοσμένες στις μοναδικές απαιτήσεις των αποστολών. Τηρώντας αυτές τις αρχές και αξιοποιώντας την επιχειρησιακή της πείρα, η UNPOL όχι μόνο προστατεύει τον άμαχο πληθυσμό, αλλά προάγει επίσης τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα και το σεβασμό του κράτους δικαίου στα κράτη υποδοχής. Αυτή η προσέγγιση επισημαίνει τον κρίσιμο ρόλο της UNPOL στη γεφύρωση των προσπαθειών επιβολής του νόμου και ανθρωπιστικής βοήθειας σε περιπτώσεις συγκρούσεων και μετά από αυτές.

Προκλήσεις που αντιμετωπίζει η UNPOL

Μία από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η UNPOL είναι η ασάφεια που υπάρχει στα «mandates» της. Σε αντίθεση με τις στρατιωτικές δυνάμεις, οι οποίες λειτουργούν με ευρύτερη εξουσία, η αστυνομική δραστηριότητα ορίζεται από αυστηρά διαδικαστικά όρια, παρόλο που το Κεφάλαιο VII του Χ.Η.Ε. εκχωρεί στην UNPOL την εξουσία να προστατεύσει τους πολίτες με τη χρήση «όλων των απαραίτητων μέσων». Για παράδειγμα, στο Μάλι, ένοπλοι μη κρατικοί φορείς αποτελούσαν απειλή για τους αμάχους, ωστόσο η UNPOL δίστασε να παρέμβει λόγω αβεβαιοτήτων σχετικά με την έκταση της εξουσίας τους, σύμφωνα με το DUF της αποστολής. Παρόμοιες προκλήσεις

⁶⁷ DPKO/DFS «Guidelines on The role of United Nations ...» . p. 9-11.

έχουν παρατηρηθεί και σε άλλες αποστολές, διογκώνοντας το χάσμα μεταξύ των προσδοκιών της εντολής και της εφαρμογής της στην πράξη.⁶⁸ Παρόμοια παραδείγματα έχουν υπάρξει και σε άλλες αποστολές, με χαρακτηριστικό αυτό της Multidimensional Integrated Stabilization Mission in the Central African Republic (MINUSCA), στην οποία η UNPOL μπορούσε να δράσει μόνο σε περιοχές όπου η εθνική αστυνομία απουσιάζει εντελώς, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ανταποκριθούν στις ανησυχίες για την ασφάλεια των πολιτών, όταν υπάρχουν μεν εθνικές δυνάμεις, αλλά ανίκανες ή απρόθυμες να δράσουν. Αυτός ο περιορισμός έρχεται σε αντίθεση με το πνεύμα της χρήσης «όλων των απαραίτητων μέσων» για την προστασία των πολιτών, όταν το ίδιο το DUF της αποστολής περιορίζει την UNPOL.⁶⁹

Παρόλα αυτά, ακόμη και όταν η UNPOL ασκεί αυτές τις οιονεί εκτελεστικές εξουσίες, οι επιχειρησιακές προκλήσεις εξακολουθούν να υφίστανται. Με παράδειγμα, ακόμη μία φορά, την MINUSCA, η UNPOL μπορεί να συλλάβει και να κρατήσει υπόπτους, αλλά τους απαγορεύεται να διεξάγουν τυπικές αστυνομικές διαδικασίες, όπως ανάκριση ή περαιτέρω έρευνα. Αυτοί οι ύποπτοι πρέπει να παραδοθούν στις εθνικές αρχές εντός 48 ωρών, απαίτηση που εγείρει ανησυχίες σχετικά με την τήρηση από τις τοπικές Αρχές των διεθνών προτύπων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η παράδοση των κρατουμένων σε συστήματα δικαιοσύνης που δεν παρέχουν εγγυήσεις δίκαιης δίκης ή που εμπλέκονται σε κακομεταχείριση μπορεί να εμπλέξει την UNPOL σε παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου.⁷⁰ Τέτοιες πρακτικές, μπορεί να οδηγήσουν και σε αντιλήψεις μεροληψίας της UNPOL και να επηρεάζουν τη σχέση της με τις τοπικές κοινότητες, οδηγώντας σε τεταμένες σχέσεις με τον τοπικό πληθυσμό και αναστέλλοντας την ικανότητα της να αναπτύξει αστυνόμευση προσανατολισμένη στην κοινότητα.

Η διατήρηση της ουδετερότητας αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο των ειρηνευτικών επιχειρήσεων του ΟΗΕ, πολλώ μάλλον σε φορτισμένα πολιτικά περιβάλλοντα. Η δέσμευση της UNPOL με την αστυνομία του κράτους υποδοχής και τις κυβερνητικές Αρχές, συχνά εγείρει ερωτήματα στον τοπικό πληθυσμό σχετικά με την αμεροληψία

⁶⁸ HUNT, C. T. (2020). Challenges Facing UN Police in Protecting Civilians. *In Protection through Policing: The Protective Role of UN Police in Peace Operations* (pp. 10–23). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep25341.8> p.11-13.

⁶⁹ Στο ίδιο.

⁷⁰ Sebastián, S. (2015). Police and Protection in UN Peacekeeping. *In The Role of Police in UN Peace Operations: FILLING THE GAP IN THE PROTECTION OF CIVILIANS FROM PHYSICAL VIOLENCE* (pp. 15–36). Stimson Center. <http://www.jstor.org/stable/resrep10990.7> . p.21-22.

της. Για παράδειγμα, σε αποστολές όπου οι Αρχές του κράτους υποδοχής έχουν εμπλακεί σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η UNPOL πρέπει να διεκπεραιώσει το ευαίσθητο έργο της ανοικοδόμησης των θεσμών και της εκσυγχρόνισης των αρχών, χωρίς να φαντάζει συνένοχος σε παραβιάσεις.

Έτερη πρόκληση που καλείται να αντιμετωπίσει η UNPOL είναι η διασφάλιση της λογοδοσίας στη χρήση βίας. Το προσωπικό της UNPOL προέρχεται από διαφορετικά εθνικά πλαίσια, το καθένα με διαφορετικά επίπεδα εκπαίδευσης και εξοικείωσης με τα διεθνή πρότυπα αστυνόμευσης. Αυτή η ποικιλομορφία του προσωπικού και η μη επαρκής εκπαίδευση του πριν την αποστολή, αυξάνει την πιθανότητα ασυνεπούς εφαρμογής των αρχών της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας στη χρήση βίας.⁷¹ Η μη επαρκής εκπαίδευση πριν από την ανάπτυξη επιδεινώνει αυτό το ζήτημα, αφήνοντας το προσωπικό όχι και τόσο προετοιμασμένο να αντιμετωπίσει πολύπλοκες επιχειρησιακές προκλήσεις.

Περίπλοκος δείχνει και ο τομέας της συνεργασίας μεταξύ της UNPOL και των στρατιωτικών δυνάμεων. Σε κοινές επιχειρήσεις, το προσωπικό της UNPOL δεσμεύεται από αυστηρές κατευθυντήριες γραμμές που δίνουν έμφαση στην ελάχιστη χρήση βίας, ενώ οι στρατιωτικοί ενδέχεται να λειτουργούν υπό ευρύτερες εντολές. Αυτές οι αποκλίσεις μπορούν να δημιουργήσουν σύγχυση και αναποτελεσματικότητα κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων υψηλού κινδύνου, θέτοντας σε κίνδυνο τόσο τους ίδιους όσο και τους πολίτες.

Δεν μπορεί να παραληφθεί φυσικά και ο τομέας της εκπαίδευσης. Η UNPOL λειτουργεί συχνά υπό σοβαρούς περιορισμούς πόρων, συμπεριλαμβανομένων ελλείψεων προσωπικού, εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποστήριξης. Οι FPU, για παράδειγμα, συχνά είναι επιφορτισμένες με επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου, παρά την έλλειψη επαρκούς εκπαίδευσης ή εξοπλισμού για παρατεταμένη ανάπτυξη σε εχθρικό περιβάλλον. Επιπλέον, οι IPOs, οι οποίοι εστιάζουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων και σε συμβουλευτικούς ρόλους, είναι συχνά άοπλοι και δεν διαθέτουν επαρκή εξοπλισμό για την αυτοπροστασία τους, με αποτέλεσμα να επωμίζονται την συγκεκριμένη ευθύνη άλλοι αστυνομικοί κατά την παρουσία τους σε ασταθή περιβάλλοντα.⁷²

⁷¹ Caparini, M. (2017). Challenges in Deploying Effective Police to International Peace Operations. *NUPI Working Paper 877*, Available at <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3013546>. p. 25-29.

⁷² Caparini, M. (2017). «Challenges in...», ό.π. p. 25-31.

Οι ελλείψεις στον τομέα της εκπαίδευσης θέτουν και την πρόκληση των εξειδικευμένων αστυνομικών που συνεισφέρουν οι χώρες. Πολλές αποστολές απαιτούν αξιωματικούς με εξειδίκευση σε τομείς όπως το οργανωμένο έγκλημα, τη σεξουαλική και έμφυλη βία, την ιατροδικαστική έρευνα και την προσανατολισμένη στην κοινότητα αστυνόμευση. Ωστόσο, η διαθεσιμότητα τέτοιων «ειδικών» είναι περιορισμένη, διότι η εφαρμογή των ελάχιστων προτύπων εκπαίδευσης, που έχουν θεσπίσει τα Ηνωμένα Έθνη, διαφοροποιείται σε αισθητό βαθμό μεταξύ των συνεισφερόντων κρατών, με αποτέλεσμα η UNPOL να αρκείται σε αστυνομικούς γενικών καθηκόντων που μπορεί να μην είναι επαρκώς εξοπλισμένοι να φέρουν εις πέρας τέτοιου είδους καθήκοντα.⁷³

Case Studies

Αϊτή (Haiti)

United Nations Mission in Haiti (UNMIH) / September 1993 - June 1996.⁷⁴

Η ταραχώδης πολιτική και κοινωνική κατάσταση της Αϊτής στις αρχές της δεκαετίας του 1990 δημιούργησε ένα πρόσφορο έδαφος για αστάθεια και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο κράτος, καθιστώντας τελικά αναγκαία την ίδρυση της UNMIH. Μετά την αποχώρηση του «Life President» Jean-Claude Duvalier το 1986, η χώρα βρισκόταν σε πολιτική αστάθεια. Το 1990 εξελέγη Πρόεδρος ο Jean-Bertrand Aristide, μετά από τη διεξαγωγή εκλογών που στέφθηκαν με επιτυχία με την παρακολούθηση της διαδικασίας από την United Nations Observer Group for the Verification of the Elections in Haiti (ONUVEH). Ωστόσο, Το 1991, ένα πραξικόπημα με επικεφαλής τον υποστράτηγο Raoul Cedras ανέτρεψε τον Πρόεδρο, βυθίζοντας την Αϊτή σε μια περίοδο χάους και καταστολής. Το πραξικόπημα αντιμετώπιστηκε με ευρεία καταδίκη από τον Organization of American States (OAS) και τα Η.Ε.. Μετά από αρκετές διαπραγματεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης της International Civilian Mission in Haiti (MICIVIH) για την παρακολούθηση των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το εμπάργκο όπλων και πετρελαίου που επέβαλε το Σ.Α. στην Αϊτή, κατέληξαν σε συμφωνία για την επιστροφή του Προέδρου, με αμνηστία για τους πραξικοπηματίες και τη δημιουργία μιας νέας

⁷³ Στο ίδιο.

⁷⁴ United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Mission in Haiti (UNMIH). Retrieved 21/11/2024, from: [UNITED NATIONS MISSION IN HAITI \(UNMIH\)](#)

αστυνομικής δύναμης. Το Σ.Α. υποστηρίζοντας τη συμφωνία, ανέστειλε τις κυρώσεις και ενέκρινε την ανάπτυξη της UNMIIH για να βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό των ενόπλων δυνάμεων της Αϊτής και στη δημιουργία επαγγελματικής αστυνομικής δύναμης.⁷⁵ Ωστόσο, η αποτυχία των στρατιωτικών αρχών να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους, ανάγκασε την απόσυρση της UNMIIH και της MICIVIH τον Οκτώβριο του 1993, οδηγώντας στην επαναφορά των κυρώσεων. Η κατάσταση επιδεινώθηκε περαιτέρω με ανεξέλεγκτες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκτεταμένη παρενόχληση του προσωπικού του MICIVIH, με αποκορύφωμα την αναγκαστική εκκένωση τους. Το Σ.Α. αναγνωρίζοντας την κλιμακούμενη κρίση, εξουσιοδότησε την ανάπτυξη μιας πολυεθνικής δύναμης σύμφωνα με το Κεφάλαιο VII του Χάρτη του ΟΗΕ το 1994, για να χρησιμοποιήσει «όλα τα απαραίτητα μέσα» για την άρση του στρατιωτικού καθεστώτος και την αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης. Αυτή η πολυεθνική δύναμη, υπό την ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών, διαπραγματεύτηκε με επιτυχία την παραίτηση του στρατηγού Cedras και διευκόλυνε την επιστροφή του Aristide στην Αϊτή τον Οκτώβριο του 1994.

Η ανάπτυξη της UNMIIH το 1995, φτάνοντας τον αριθμό των 6.000 ατόμων σε προσωπικό, είχε αποστολή τη διατήρηση της ασφάλειας, την οικοδόμηση μιας εθνικής πολιτικής αστυνομίας και την υποστήριξη της κυβέρνησης στη δημιουργία ενός σταθερού περιβάλλοντος.⁷⁶

Οι προκλήσεις που αντιμετώπισε η UNMIIH ήταν σημαντικές και οι πολιτικές αναταραχές, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις βίαιες διαδηλώσεις το Νοέμβριο του 1995, δοκίμασαν την ικανότητά της να διατηρεί την τάξη και να εξασφαλίσει την ασφάλεια των πολιτών και του προσωπικού της. Επιπλέον, η αποστολή αντιμετώπισε υλικοτεχνικές προκλήσεις κατά τη διάρκεια των εκλογών, συμπεριλαμβανομένων και καταγγελιών για απάτη, που υπονόμισαν την εμπιστοσύνη του κοινού στη δημοκρατική διαδικασία.

Παρόλα αυτά, η αποστολή εξασφάλισε ένα ασφαλές και σταθερό περιβάλλον μέσω περιπολιών, προστασία λιμανιού και αεροδρομίου, ανθρωπιστικής συνοδείας και συνεργασίας με τις αρχές της Αϊτής, αποδεικνύοντας την προσαρμοστικότητά της στην

⁷⁵ S/RES/867/ 23 September 1993. Retrieved from: <https://digitallibrary.un.org/record/173065?v=pdf>. Para. 1-4.

⁷⁶ S/RES/940/ 31 July 1994. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n94/312/22/pdf/n9431222.pdf>. Para.5-11.

εκτέλεση τέτοιων καθηκόντων. Ο σχηματισμός και η εκπαίδευση της Haitian National Police (HNP) ήταν σημαντικός στις προσπάθειες της UNMTH, με την CIVPOL να απαριθμεί περισσότερους από 6.000 αστυνομικούς. Επιπλέον, η αποστολή υπήρξε καθοριστική στη διοργάνωση και τη διασφάλιση των κοινοβουλευτικών και προεδρικών εκλογών του 1995.

Συμπερασματικά, το αποτέλεσμα της UNMTH στην Αϊτή αντανακλά το μεταβατικό στάδιο του Ο.Η.Ε. από την ανάπτυξη αποστολών ως παρατηρητές στην ανάπτυξη αποστολών για την ανοικοδόμηση θεσμών και υποδομών του κράτους, με τα διδάγματα από την εμπειρία της UNMTH να εκπέμπουν μία θετική ενέργεια για μελλοντικές ειρηνευτικές επιχειρήσεις σε παρόμοια πολύπλοκα περιβάλλοντα.

**United Nations Support Mission in Haiti (UNSMTH) July 1996 - July 1997
/ United Nations Transition Mission in Haiti (UNTMTH) August -
November 1997 / United Nations Civilian Police Mission in Haiti
(MIPONUH) December 1997 - March 2000.⁷⁷**

Παρά το γεγονός ότι είχε σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην χώρα, το Σ.Α. θεωρώντας πως η HNP παρέμενε ανεπαρκώς ανεπτυγμένη και η κατάσταση ασφαλείας ήταν ακόμη εύθραυστη, ανέπτυξε με απόφασή της την UNSMTH, προκειμένου να βοηθήσει στον επαγγελματισμό της HNP, να διατηρήσει ένα ασφαλές περιβάλλον και να προωθήσει τη δημιουργία θεσμών και την οικονομική αποκατάσταση. Το προσωπικό της αποστολής αποτελούνταν από 300 στελέχη της CIVPOL και 600 στρατιώτες.⁷⁸

Η CIVPOL συνεργάστηκε στενά με τη HNP, παρέχοντας εκπαίδευση σε τομείς όπως η επίλυση συγκρούσεων, η σκοποβολή και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Εν τω μεταξύ, το στρατιωτικό τμήμα της UNSMTH ενεργούσε 24ωρες περιπολίες, βοηθούσε στις τοπικές εκλογές και υποστήριξε μονάδες ελέγχου του πλήθους κατά τη διάρκεια αναταραχών. Παρά τις προσπάθειες αυτές, η πρόοδος της HNP ήταν αργή, απαιτώντας

⁷⁷ United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Support Mission in Haiti (UNSMTH). Retrieved 01/12/2024, from: [UNITED NATIONS SUPPORT MISSION IN HAITI \(UNSMTH\) - Background \(Full text\)](#)

⁷⁸ S/RES/1063/ 28 June 1996. Retrieved from: [*n9616213.pdf](#)

από την αποστολή να επιτύχει μια λεπτή ισορροπία μεταξύ της επιβολής της ασφάλειας και της υποστήριξης της κυριαρχίας της Αϊτής.

Έτσι τον Ιούλιο του 1997, το Σ.Α., μετά από πρόταση του τότε Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε., ανέπτυξε την UNTMIH για περίοδο 4 μηνών, καθώς κρίθηκε ότι η HNP δεν ήταν ακόμη έτοιμη να αναλάβει δράση μόνη της και διακυβευόταν η μέχρι τότε ανάπτυξη που σημειώθηκε στη χώρα, λόγω των προηγούμενων αποστολών.⁷⁹ Η εντολή της UNTMIH ήταν πιο περιορισμένη, με 250 στελέχη της CIVPOL και 50 στρατιώτες, εστιάζοντας στον επαγγελματισμό της HNP, μέσω εξειδικευμένης εκπαίδευσης και τεχνικής βοήθειας, με τις προσπάθειες της UNTMIH να συμβάλλουν στη σταδιακή μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων ασφάλειας στις αρχές της Αϊτής, κάνοντας ένα σημαντικό βήμα προς τη βιώσιμη αυτό-διακυβέρνηση.

Ωστόσο οι προκλήσεις παρέμειναν, με τον Πρόεδρο της Αϊτής, Rene Preval, να αιτείται από τα Ηνωμένα Έθνη την αποχώρηση των στρατιωτών αλλά την παραμονή των αστυνομικών για τη στήριξη της HNP. Τότε ήρθε η πρώτη αμιγώς αστυνομική αποστολή στην Αϊτή, η MIPONUH, με εντολή να παρέχει περαιτέρω βοήθεια στην οικοδόμηση μιας επαγγελματικής αστυνομικής δύναμης, ικανής να διεξάγει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων επιβολής του νόμου.⁸⁰ Αυτές οι δραστηριότητες περιλάμβαναν εξειδικευμένη εκπαίδευση για μονάδες που εμπλέκονται στον έλεγχο του πλήθους, την ταχεία αντίδραση, καθώς και καθημερινή καθοδήγηση αστυνομικών στο πεδίο.⁸¹

Η MIPONUH κατάφερε αξιοσημείωτες επιτυχίες στην προώθηση του επαγγελματισμού της HNP. Η αποστολή έδωσε έμφαση σε μια προσέγγιση καθοδήγησης, με το αστυνομικό προσωπικό των Η.Ε. να επιβλέπει και να υποστηρίζει άμεσα τους αστυνομικούς της Αϊτής στα καθήκοντά τους, ενισχύοντας έτσι την πρακτική μάθηση και την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους, με την θητεία της αποστολής να φτάνει στο τέλος της το Μάρτιο του 2000, παραδίδοντας την σκυτάλη στην International Civilian Support Mission in Haiti (MICAH), προκειμένου, η συγκεκριμένη «πολιτική» αποστολή, να εδραιώσει τα κέρδη των προκατόχων της,

⁷⁹ S/RES/1123/ 30 July 1997. Retrieved from: [current.wpf](#)

⁸⁰ S/RES/1141/ 28 November 1997. Retrieved from: [Resolution 1141 \(1997\) /](#)

⁸¹ United Nations Peacekeeping, Past operations, UNITED NATIONS CIVILIAN POLICE MISSION IN HAITI (MIPONUH). Retrieved 03/12/2024, from: [MIPONUH](#)

εστιάζοντας στην περαιτέρω προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην ενίσχυση του δικαστικού σώματος και στη συνέχιση της ανάπτυξης της HNP.⁸²

United Nations Stabilization Mission in Haiti (MINUSTAH) / June 2004 - October 2017

Η MINUSTAH αναπτύχθηκε με την S/RES/1542 απόφαση του Σ.Α., ως απάντηση στη σοβαρή πολιτική και κοινωνική αστάθεια που επικρατούσε στη χώρα τον Φεβρουάριο του 2004. Η απόφαση επισημαίνοντας την κατάρρευση της κρατικής εξουσίας, την ανεξέλεγκτη βία και την αποτυχία της HNP να τηρήσει την τάξη με την απαρέγκλιτη τήρηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ανέθεσε στη MINUSTAH με προσωπικό 1.622 CIVPOL (advisers και formed units) και 6.700 στρατιωτικούς, να αποκαταστήσει την τάξη και να διευκολύνει τις πολιτικές και συνταγματικές διαδικασίες ώστε να υποστηρίξει την ανοικοδόμηση των θεσμών της Αϊτής.⁸³ Οι συγκεκριμένες προτεραιότητες περιλάμβαναν την παροχή βοήθειας στη μεταβατική κυβέρνηση της Αϊτής για τη μεταρρύθμιση της HNP, του δικαστικού και ποινικού τομέα, την εφαρμογή προγραμμάτων αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης (Disarmament, Demobilization and Reintegration-DDR) και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των Αρχών του κράτους δικαίου. Ένα άλλο κρίσιμο καθήκον ήταν η υποστήριξη της οργάνωσης ελεύθερων και δίκαιων εκλογών για την αποκατάσταση της δημοκρατίας.⁸⁴ Εδώ φαίνεται ότι πέρα από την σταθερότητα της χώρας, άλλος κύριος σκοπός της αποστολής ήταν η ενίσχυση του τομέα «rule of law», επηρεαζόμενη από την προηγηθείσα έκθεση Brahimi.⁸⁵

Το πολιτικό τοπίο της Αϊτής υπέστη σημαντική πρόοδο μετά την εκλογή του Rene Preval το 2006. Πριν από αυτήν την περίοδο, το βαθιά διχασμένο πολιτικό κλίμα και η εκτεταμένη βία είχαν δημιουργήσει τεράστιες προκλήσεις για την HNP και την αστυνομία της MINUSTAH UNPOL. Η προσωρινή κυβέρνηση αντιμετωπιζόταν με δυσπιστία και η αστυνομική δύναμη θεωρήθηκε ως μέσο πολιτικής «επιρροής». Αυτό το περιβάλλον κατέστησε αναποτελεσματικές τις πρώτες προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση της αστυνομίας, καθώς η MINUSTAH επικεντρώθηκε περισσότερο στις

⁸² Στο ίδιο.

⁸³ S/RES/1542/ 30 April 2004. Retrieved from: [Resolution 1542 \(2004\)](#)/. Para. 1,4,7,8.

⁸⁴ Στο ίδιο.

⁸⁵ Heine, J., & Thompson, A.S. (2011). *Fixing Haiti: MINUSTAH and Beyond*. New York: United Nations University. p. 120.

εκλογικές προετοιμασίες. Ωστόσο, η προεδρία του Preval εισήγαγε μια αίσθηση νομιμότητας και ανανέωσε την εμπιστοσύνη του κοινού.⁸⁶

Στη συνέχεια, η αστυνομική δύναμη της MINUSTAH προσπάθησε να αναπτύξει εκ νέου την εμπιστοσύνη μεταξύ της HNP και των τοπικών κοινοτήτων μέσω πρωτοβουλιών κοινοτικής αστυνόμευσης. Μεταξύ 2006 και 2009, η HNP αυξήθηκε σημαντικά, ενώ ταυτόχρονα απολύθηκαν πολλοί μη αποτελεσματικοί και διεφθαρμένοι αστυνομικοί, που αποτελούσαν «αγκάθι» στην εμπιστοσύνη των πολιτών απέναντι στην αστυνομία. Τα προγράμματα κατάρτισης έδωσαν έμφαση στις τεχνικές δεξιότητες, όπως η επίλυση συγκρούσεων, ο έλεγχος του πλήθους και η συμμόρφωση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πολύ σημαντικό ρόλο επίσης στην εμπιστοσύνη των πολιτών απέναντι στην HNP και την UNPOL διαδραμάτισε η πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση των ένοπλων συμμοριών που επικρατούσαν στην πρωτεύουσα της Αϊτής.⁸⁷ Η UNPOL, μετά από 800 περίπου συλλήψεις ηγετικών στελεχών των συμμοριών, κατάφερε να ανακτήσει τον έλεγχο του Port-au-Prince, με τρεις στους τέσσερις κατοίκους της περιοχής να εκφράζονται θετικά για την αποστολή.⁸⁸

Η UNPOL στην αποστολή της, αντιμετώπισε αρκετές προκλήσεις, με πιο σημαντικές την έλλειψη υλικοτεχνικού εξοπλισμού και πόρων και των επαγγελματικών και όχι μόνο χαρακτηριστικών των απεσταλμένων αστυνομικών. Η ποικιλομορφία των συνεισφερόντων χωρών δημιούργησε πρόσθετα εμπόδια, καθώς οι διαφορετικές γλώσσες επικοινωνίας, οι κουλτούρες και τα πρότυπα αστυνόμευσης, περιέπλεξαν τις προσπάθειες για τη διαμόρφωση μιας συνεκτικής και αποτελεσματικής δύναμης. Η έλλειψη έμπειρων στελεχών στη θεσμική μεταρρύθμιση και τη διαχείριση αλλαγών περιόρισε περαιτέρω την ικανότητα της UNPOL να αντιμετωπίζει συστηματικά ζητήματα εντός της HNP.⁸⁹

Δεν μπορεί να παραληφθεί μάλιστα, ότι η αρνητική αντίληψη αρκετών πολιτών ως προς την αποστολή επιδεινώθηκε από μια σειρά σκανδάλων που αφορούσαν τα στρατιωτικά στελέχη της MINUSTAH, όπως οι ισχυρισμοί για σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση, από στελέχη που προέρχονταν από τη Σρι Λάνκα, το

⁸⁶ Στο ίδιο. p.99-100, 131-135.

⁸⁷ Sebastian, S. (2015). Police and Protection in UN Peacekeeping. In *The Role of Police in UN Peace Operations: FILLING THE GAP IN THE PROTECTION OF CIVILIANS FROM PHYSICAL VIOLENCE* (pp. 15–36). Stimson Center. <http://www.jstor.org/stable/resrep10990.7> .p.28.

⁸⁸ Heine, J., & Thompson, A.S. (2011). «*Fixing Haiti....*». ό.π. p. 99.

⁸⁹ Στο ίδιο. p. 101-102.

Πακιστάν και την Ουρουγουάη.⁹⁰ Αυτά τα περιστατικά ενίσχυσαν τις αρνητικές αντιλήψεις και τροφοδότησαν εχθρότητα προς την αποστολή, ειδικά μέσα σε πολιτικοποιημένες ομάδες στην πρωτεύουσα της Αϊτής. Η κρίση νομιμότητας εντάθηκε μετά το ξέσπασμα της χολέρας το 2010, η οποία πιστεύεται ευρέως ότι προήλθε από στελέχη της αποστολής από το Νεπάλ, με αποτέλεσμα περισσότερους από 8.000 θανάτους και εκτεταμένη δημόσια κατακραυγή. Αυτό αποξένωσε περαιτέρω τους Αϊτινούς και οδήγησε σε βίαιες διαμαρτυρίες, ζητώντας την αποχώρηση της αποστολής.⁹¹

Ο καταστροφικός σεισμός της 12ης Ιανουαρίου 2010, επηρέασε βαθιά την Αϊτή και την MINUSTAH στην αντιμετώπιση των επακόλουθων ανθρωπιστικών κρίσεων και κρίσεων ασφάλειας, με χιλιάδες νεκρούς, έναν στους τέσσερις πολίτες να είναι άστεγοι και περίπου 5.000 φυλακισμένους να δραπετεύουν εν μέσω αυτής της καταστροφής. Η UNPOL είχε επιφορτιστεί με άμεσους και μακροπρόθεσμους στόχους ασφάλειας. Οι ευθύνες τους περιλάμβαναν την υποστήριξη της HNP στη διαχείριση των μαζικών εκτοπισμών, τον περιορισμό των αυξανόμενων εγκληματικών δραστηριοτήτων και την αποκατάσταση της δημόσιας τάξης.⁹²

Η καταστροφή αστυνομικών τμημάτων, δικαστικών εγκαταστάσεων και βασικής υποδομής, λόγω της φυσικής καταστροφής, εμπόδισε σοβαρά τις προσπάθειες επιβολής του νόμου. Πολλά στελέχη της HNP και της MINUSTAH ήταν θύματα της καταστροφής και οι πόροι για την αστυνόμευση έγιναν εξαιρετικά ανεπαρκείς.⁹³ Η UNPOL παρείχε στρατηγική καθοδήγηση και επιχειρησιακή υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένης της περιπολίας σε στρατόπεδα εκτοπισμού και αστικές περιοχές για την αντιμετώπιση αυξανόμενων περιπτώσεων παραβατικότητας και σεξουαλικής βίας. Για το σκοπό αυτό, αναπτύχθηκαν εξειδικευμένες αστυνομικές ομάδες για να επικεντρωθούν στην αντιμετώπιση σεξουαλικής βίας και της βίας με βάση το φύλο, με ιδιαίτερη προσοχή στους ευάλωτους πληθυσμούς σε στρατόπεδα εκτοπισμού. Αυτές οι ομάδες παρείχαν στοχευμένη εκπαίδευση στην HNP, δίνοντας έμφαση στη διερεύνηση

⁹⁰ Lemay-Hebert, N. (2015). United Nations Stabilisation Mission in Haiti (MINUSTAH). in *The Oxford Handbook of United Nations Peacekeeping Operations*. Oxford University Press, pp. 722-732. <http://ukcatalogue.oup.com/product/9780199686049.do> . p. 727-728.

⁹¹Heine, J., & Thompson, A.S. (2011). «*Fixing Haiti.....*». ό.π. p. 108-110.

⁹² Στο ίδιο.

⁹³ Στο ίδιο.

υποθέσεων σεξουαλικής βίας και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη της κοινότητας στους μηχανισμούς επιβολής του νόμου.⁹⁴

Η MINUSTAH ολοκλήρωσε τις δραστηριότητές της τον Οκτώβριο του 2017, αφήνοντας την σκυτάλη στην United Nations Mission for Justice Support in Haiti (MINUJUSTH). Κατά τη διάρκεια της θητείας της, η MINUSTAH συνέβαλε σημαντικά στη μείωση της πολιτικής αστάθειας και της εγκληματικότητας, στην υποστήριξη της οργάνωσης δημοκρατικών εκλογών και στην ενίσχυση των κρατικών Υπηρεσιών όπως ως HNP. Ωστόσο, η αποστολή αντιμετώπισε σημαντικές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένου του κατακερματισμού της χώρας από τον καταστροφικό σεισμό του 2010 και της επακόλουθης επιδημίας χολέρας, η οποία εμπόδισε τις προσπάθειες σταθεροποίησης και οδήγησε σε ευρεία δημόσια κριτική. Καθώς η αποστολή πλησίαζε στο τέλος της, επικεντρώθηκε στην εδραίωση της ασφάλειας, στην ενίσχυση του κράτους δικαίου και στην οικοδόμηση θεσμικών δυνατοτήτων για να μπορέσει η κυβέρνηση της Αϊτής να διατηρήσει την τάξη και την πρόοδο.⁹⁵

United Nations Mission for Justice Support in Haiti (MINUJUSTH) / October 2017 - October 2019

Η ίδρυση της MINUJUSTH, στις 16 Οκτωβρίου 2017, είχε ως στόχο, βασιζόμενη στα επιτεύγματα της MINUSTAH, να εστιάσει στη δικαιοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη μεταρρύθμιση της αστυνομίας, μειώνοντας παράλληλα την εξάρτηση από τις διεθνείς ειρηνευτικές δυνάμεις. Η MINUJUSTH αντικατοπτρίζει τη μετάβαση από τη στρατιωτική σταθεροποίηση, σε μια εντολή επικεντρωμένη στη δικαιοσύνη, με προσωπικό 400 στελέχη, από τους οποίους 325 πολίτες, 70 αστυνομικοί και 5 εθελοντές.⁹⁶ Στη συγκεκριμένη αποστολή δόθηκε έμφαση στην ενίσχυση των δικαστικών δομών, στην αύξηση της λογοδοσίας και στην αντιμετώπιση ζητημάτων σεξουαλικής και έμφυλης βίας (SGBV) μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων. Η αποστολή έδωσε επίσης προτεραιότητα στην αστυνόμευση με βάση την κοινότητα, για την

⁹⁴ Caparini, M., & Osland, K. M. (2016). SGBV Capacity-building in Peace Operations: Specialized Police Teams. *Norwegian Institute of International Affairs (NUPI)*.
<http://www.jstor.org/stable/resrep08017>

⁹⁵ DI RAZZA, N. (2018). Ending MINUSTAH: The Rambling Path of a Long-Planned but Unclear Transition. In *Mission in Transition: Planning for the End of UN Peacekeeping in Haiti* (pp. 4–28). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep19644.6> . p.4-5.

⁹⁶ United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Mission for Justice Support in Haiti (MINUJUSTH). Retrieved 05/12/2024, from: [MINUJUSTH | United Nations Peacekeeping](https://www.un.org/en/peacekeeping/missions-and-operations/minujusth/)

ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των πολιτών της Αϊτής, ενώ περιόρισε τις στρατιωτικές δυνάμεις.⁹⁷

Στην προσπάθειά της αυτή η MINUJUSTH εφάρμοσε προγράμματα ανάπτυξης για την HNP, δίνοντας έμφαση στον επαγγελματισμό, την εκπαίδευση σε προσεγγίσεις που βασίζονται στα δικαιώματα και την αποτελεσματικότητα. Συνεργάστηκε με τοπικούς ενδιαφερόμενους για την αντιμετώπιση συστημικών ζητημάτων όπως ο υπερπληθυσμός των φυλακών, η ατιμωρησία και η δικαστική αναποτελεσματικότητα. Ωστόσο, η αποστολή αντιμετώπισε υλικοτεχνικούς και οικονομικούς περιορισμούς, με περιορισμένους πόρους που επηρέασαν τη βιωσιμότητα των προγραμμάτων. Οι προκλήσεις περιλάμβαναν μάλιστα βαθιά ριζωμένη διαφθορά και περιορισμένη ικανότητα της κυβέρνησης να διατηρήσει τις μεταρρυθμίσεις στον απόηχο των φυσικών καταστροφών που αποσπούσαν την προσοχή από τη θεσμική ανάπτυξη.⁹⁸

Με την ολοκλήρωση του MINUJUSTH το 2019, ενώ η HNP πέτυχε μία σημαντική πρόοδο, το σύστημα δικαιοσύνης παρέμεινε εύθραυστο και η εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς ήταν χαμηλή. Η Αϊτή συνέχισε να παλεύει με την πολιτική αστάθεια, την κοινωνική αναταραχή και τη διάχυτη φτώχεια, περιπλέκοντας τις προσπάθειες για μακροπρόθεσμη σταθεροποίηση.⁹⁹

Οι σωρευτικές προσπάθειες των αποστολών του Ο.Η.Ε. στην Αϊτή, που εκτείνονται από την δεκαετία του 1990 έως το 2019, άφησαν ανάμεικτη κληρονομιά. Τα θετικά βήματα στην αστυνόμευση και την αρχική ανάπτυξη των θεσμών, επισκιάστηκαν από επίμονα συστημικά ζητήματα και κοινωνικές προκλήσεις. Η Αϊτή παραμένει ευάλωτη σε εξωτερικούς παράγοντες και εσωτερικές ταραχές. Η διεθνής κοινότητα καλείται να υιοθετήσει έναν υποστηρικτικό αλλά μη παρεμβατικό ρόλο, με επίκεντρο την ανάπτυξη και τη δημοκρατική διακυβέρνηση.

⁹⁷ S/RES/2350/ 13 April 2017. Retrieved from: [sc_2350e.pdf](#). p.2-4

⁹⁸ DI RAZZA, N. (2018). «Ending MINUSTAH...» ό.π., p.22-28.

⁹⁹ International Crisis Group. (2021). *Haiti: A Path to Stability for a Nation in Shock*. International Crisis Group. <http://www.jstor.org/stable/resrep36471>

Ανατολικό Τιμόρ (Timor-Leste)

United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET) / 22 October 1999-20 May 2002

Μετά την αποχώρηση της Πορτογαλίας το 1975 από το Ανατολικό Τιμόρ, εισέβαλε και το προσάρτησε η Ινδονησία, πυροδοτώντας μια κατοχή που χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη βία, πολιτική καταπίεση και οικονομική εκμετάλλευση.¹⁰⁰ Η κατάσταση επιδεινώθηκε περαιτέρω όταν το 1999 σε δημοψήφισμα που διεξήχθη υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, υπήρξε συντριπτική υποστήριξη της ανεξαρτησίας του Ανατολικού Τιμόρ, με αποτέλεσμα 78% υπέρ αυτού. Με αφορμή λοιπόν αυτό το δημοψήφισμα, πολιτοφυλακές και κάποιες φορές με την υποστήριξη των ινδονησιακών στρατευμάτων, εξαπέλυσαν μια εκστρατεία τρόμου που άφησε το μεγαλύτερο μέρος της χώρας σε ερείπια. Αυτή η βία είχε ως αποτέλεσμα τον εκτοπισμό περίπου 250.000 ανθρώπων, την εκτεταμένη καταστροφή των υποδομών και πολυάριθμες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.¹⁰¹ Η τεράστια κλίμακα της καταστροφής οδήγησε στην ανάπτυξη της πολυεθνικής δύναμης International Force East Timor (INTERFET), προκειμένου να αποκαταστήσει την ειρήνη και ασφάλεια, να προστατεύσει το προσωπικό των Η.Ε. και τις προσπάθειες για ανθρωπιστική βοήθεια.¹⁰²

Η επιτυχία της INTERFET οδήγησε στην ανάπτυξη της αποστολής UNTAET περίπου ένα μήνα μετά. Αυτή η αποστολή, με ένα πολύ διευρυνμένο «mandate», έλαβε νομοθετική και εκτελεστική εξουσία συμπεριλαμβάνοντας και τη διαχείριση της δικαστικής εξουσίας, για τη σταθεροποίηση του Ανατολικού Τιμόρ, την ανοικοδόμηση θεσμών και την καθοδήγηση της μετάβασης στην ανεξαρτησία. Η εντολή της UNTAET, με περισσότερους από 1.640 στελέχη της διεθνούς αστυνομίας, 8.950 στελέχη του στρατού και 200 στρατιωτικούς παρατηρητές, περιλάμβανε την παροχή ασφάλειας, την τήρηση του νόμου και της τάξης, την εγκαθίδρυση μιας λειτουργικής διοίκησης, την υποστήριξη των δημοσίων και κοινωνικών υπηρεσιών και την διευκόλυνση της ανάπτυξης ικανοτήτων για αυτό-διακυβέρνηση και βιώσιμη ανάπτυξη.¹⁰³

¹⁰⁰ Doyle, M. & Sambanis, N. (2006). *Making War & Building Peace*. United States of America: Princeton University Press. p.244.

¹⁰¹ Στο ίδιο. p. 248.

¹⁰² S/RES/1264/ 15 September 1999. Retrieved from: [Resolution 1264 \(1999\) /](#)

¹⁰³ S/RES/1272/ 25 October 1999. Retrieved from: [Resolution 1272 \(1999\) /](#)

Η ασφάλεια είχε ήδη εξασφαλιστεί από την INTERFET και δεν υπήρχαν εσωτερικές διαμάχες κατά την ανάπτυξη της UNTAET, αλλά το μέλλον προβλεπόταν δυσοίωνα, με την αποστολή να έχει επιφορτιστεί με την εσωτερική και εξωτερική ασφάλεια της περιοχής, την διαχείριση και ανάπτυξη του «ανύπαρκτου» κράτους και την σύσταση σωμάτων ασφαλείας και δικαστικού συστήματος.¹⁰⁴ Παρόλα αυτά, από τους πρώτους κιόλας μήνες η UNTAET επέβλεψε τον επαναπατρισμό των προσφύγων και μέχρι το τέλος του 1999, περισσότεροι από 125.000 πρόσφυγες είχαν επιστρέψει, αν και δεκάδες χιλιάδες παρέμειναν στο Δυτικό Τιμόρ με την ολοκλήρωση της αποστολής.¹⁰⁵ Μάλιστα, στην προσπάθειά της να δημιουργήσει τοπικά σώματα ασφαλείας, η αποστολή προέβη το 2000 στη σύσταση του East Timor Defence Force (FDTL), για την εξωτερική ασφάλεια του Ανατολικού Τιμόρ. Στην FDTL, ενσωματώθηκαν αρκετά στελέχη της Falantil, μίας πρώην ομάδας αντίστασης η οποία αποτελούσε πρόκληση στην επιτυχία της αποστολής, ενώ άλλα μέλη της αφοπλίστηκαν μέσω του προγράμματος Falintil Reintegration Assistance Programme (FRAP). Αυτή η διαδικασία, αν και σε μεγάλο βαθμό επιτυχής, άφησε ορισμένους πρώην μαχητές δυσαρεστημένους, οδηγώντας σε σποραδικά επεισόδια ασφαλείας.¹⁰⁶

Όσον αφορά την UNPOL διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στη διατήρηση του νόμου και της τάξης, συμβάλλοντας σε ένα ασφαλές περιβάλλον με σχετικά χαμηλό ποσοστό εγκληματικότητας και ενισχύοντας την εμπιστοσύνη του κοινού στις αρχές της δημοκρατικής αστυνόμευσης. Η αποστολή έδωσε επίσης έμφαση στην κοινοτική αστυνόμευση, στη διαπαιδαγώγηση των τοπικών κοινοτήτων στην φιλοσοφία της δημοκρατικής αστυνόμευσης και τη γνώση των νόμων.¹⁰⁷ Η ίδρυση της East Timor Police Service (ETPS) για την τήρηση του Law and Order ήταν βασικός πυλώνας αυτής της αποστολής, που επιτεύχθηκε μέσω της ίδρυσης στο Dili της Αστυνομικής Ακαδημίας, από την οποία μέχρι το τέλος του 2001 είχαν αποφοιτήσει πάνω από 1000 αστυνομικοί, ενώ μέχρι το 2002 ο αριθμός τους έφτανε τους 1700.¹⁰⁸

¹⁰⁴ Martin, I., & Mayer-Rieckh, A. (2005). The United Nations and East Timor: from self-determination to state-building. *International Peacekeeping*, 12(1), 125–145.
<https://doi.org/10.1080/1353331042000286595> p.134-135.

¹⁰⁵ United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET). Ανακτήθηκε (την 08/12/2024) από [UNTAET](#)

¹⁰⁶ Martin, I., & Mayer-Rieckh, A. (2005). «The United...», ό.π, p.134-135.

¹⁰⁷ Azimi, N. Lin, C. (2003). THE UNITED NATIONS TRANSITIONAL ADMINISTRATION IN EAST TIMOR (UNTAET): Debriefing and lessons. Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers. p. 78-80.

¹⁰⁸ Martin, I., & Mayer-Rieckh, A. (2005). «The United...», ό.π, p.134-135.

Παρά τα επιτεύγματα αυτά, η UNPOL αντιμετώπισε πολλές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων περιορισμένων πόρων, γλωσσικών φραγμών και μεγάλης εναλλαγής προσωπικού, γεγονός που εμπόδισε τις προσπάθειες ανάπτυξης ικανοτήτων στις τοπικές δυνάμεις.¹⁰⁹ Η εδραιωμένη «κουλτούρα της βίας» στο Ανατολικό Τιμόρ μετά τη σύγκρουση απαιτούσε συνεχείς προσπάθειες για την εκπαίδευση του κοινού και των τοπικών αρχών σχετικά με τη σημασία της καταπολέμησης της ενδοοικογενειακής βίας. Επιπλέον, υλικοτεχνικά εμπόδια όπως η έλλειψη χρηματοδότησης και προσωπικού δημιουργούσαν συνεχείς δυσκολίες. Ωστόσο, μέσω της συνεργασίας μεταξύ των Υπηρεσιών, της κατάρτισης αποτελεσματικών σχεδίων παράδοσης και της συνεργασίας με τοπικούς και διεθνείς φορείς, η UNPOL μετέφερε σε ικανοποιητικό βαθμό τις αρμοδιότητες στην ETPS, συμβάλλοντας στη βιώσιμη ειρήνη και ασφάλεια στο Ανατολικό Τιμόρ.¹¹⁰ Την εποχή όμως της ανεξαρτησίας του Ανατολικού Τιμόρ, τον Μάιο του 2002, ούτε η αστυνομική δύναμη, ούτε η αμυντική ήταν πλήρως προετοιμασμένες να αναλάβουν μόνες τους την ευθύνη για την εθνική ασφάλεια.¹¹¹

Η UNTAET, για να προετοιμάσει το Ανατολικό Τιμόρ για την αυτό-διακυβέρνηση, ξεκίνησε από την ίδρυση του National Consultative Council (NCC) τους πρώτους κιόλας μήνες της ανάπτυξής της.¹¹² Αυτό το 15μελές όργανο, το οποίο αποτελούνταν από 11 εκπροσώπους του Ανατολικού Τιμόρ και τέσσερα μέλη της UNTAET, λειτουργούσε συμβουλευτικά στις εκτελεστικές και νομοθετικές λειτουργίες. Το NCC έπαιξε ζωτικό ρόλο στη δημιουργία κρίσιμων διοικητικών συστημάτων, όπως του δικαστικού συστήματος, των νομικών πλαισίων και οικονομικών κανονισμών.¹¹³ Στη συνέχεια, το 2000 η UNTAET αντικατέστησε το NCC με το National Council, αποτελούμενο από 33 αντιπροσώπους και όλοι τους ήταν πολίτες του Ανατολικού Τιμόρ, πλην όμως και σε αυτό το όργανο οι αντιπρόσωποι δεν ήταν εκλεγμένοι από το λαό, γεγονός το οποίο γεννούσε την δυσαρέσκειά τους.¹¹⁴

¹⁰⁹ Dobbins, J. Jones, S. Crane, K. Rathmell, A. Stelle, B. Teltschik, R. Timilsina, A. (2005). *The UN's ROLE IN NATION-BUILDING FROM THE CONGO TO IRAQ*. RAND Corporation. p. 164-165.

¹¹⁰ Azimi, N. Lin, C. (2003). «THE UNITED...». ό.π., p. 78-80.

¹¹¹ Martin, I., & Mayer-Rieckh, A. (2005). «The United...», ό.π., p.134-135.

¹¹² Gorjao, P. (2002). *The Legacy and Lessons of the United Nations Transitional Administration in East Timor*. *Contemporary Southeast Asia*, 24(2), 313–336. <http://www.jstor.org/stable/25798599> p.317-318.

¹¹³ United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET). Retrieved 06/12/2024, from: από [UNTAET](#)

¹¹⁴ Gorjao, P. (2002). «The Legacy and...». ό.π., p.319-320.

Έτσι, η UNTAET επιδιώκοντας να αναπροσαρμόσει τη διοίκησή της ώστε να αντικατοπτρίζει ένα μοντέλο συν-διακυβέρνησης, προέβη στο σχηματισμό του East Timor Transitional Administration (ETTA), οι αντιπρόσωποι του οποίου διαχειρίζονταν τέσσερα από τα οχτώ χαρτοφυλάκια, που μέχρι τότε ήταν υπό τον έλεγχο της UNTAET, επιτρέποντας έτσι την άμεση ανάμειξη στη διακυβέρνηση.¹¹⁵ Αυτή η αναδιάρθρωση, αντιμετώπισε παλαιότερες επικρίσεις για περιορισμένη τοπική συμμετοχή και ένα περιβάλλον στο οποίο ξένος παράγοντας είχε αυξημένη εξουσία επί των διοικητικών αποφάσεων.

Το αποκορύφωμα αυτών των προσπαθειών ήταν η ειρηνική εκλογή της Constitutional Assembly - 88 μελών, τον Αύγουστο του 2001, η οποία συνέταξε και επικύρωσε το πρώτο σύνταγμα του Ανατολικού Τιμόρ τον Μάιο του 2002.¹¹⁶ Αυτή η διαδικασία ανέδειξε την επιτυχία της σταδιακής μετάβασης της «διαχείρισης» του Ανατολικού Τιμόρ από την UNTAET, ενώ την 14 Απριλίου 2002 ακολούθησαν προεδρικές εκλογές, στις οποίες αναδείχθηκε Πρόεδρος ο Xanana Gumao, πρώην αρχηγός της Falantil.¹¹⁷

United Nations Mission of Support in East Timor (UNMISSET) / 20 May 2002- 20 May 2005

Η UNMISSET αναπτύχθηκε μετά τη μετάβαση της χώρας στην ανεξαρτησία στις 20 Μαΐου 2002, καθώς οι θεσμοί βρίσκονταν ακόμη σε εκκολαπτόμενο στάδιο και δεν είχαν την απαραίτητη ικανότητα να διατηρήσουν τη σταθερότητα, εσωτερικά και εξωτερικά του κράτους και να προωθήσουν την ανάπτυξη του χωρίς διεθνή υποστήριξη. Οι βασικοί στόχοι της UNMISSET, όπως περιγράφονται στην απόφαση 1410 (2002) του Σ.Α., ήταν τρεις. Πρώτον, η αποστολή είχε ως στόχο να παράσχει βοήθεια στις βασικές διοικητικές δομές που είναι απαραίτητες για τη βιωσιμότητα και την πολιτική σταθερότητα του κράτους. Αυτό περιλάμβανε τη βοήθεια στη νεοσυσταθείσα κυβέρνηση στις προσπάθειές της να δημιουργήσει μια λειτουργική δημόσια διοίκηση, να αντιμετωπίσει οικονομικές προκλήσεις και να οικοδομήσει ένα δικαστικό σύστημα. Δεύτερον, η UNMISSET είχε επιφορτιστεί με την παροχή προσωρινής υποστήριξης επιβολής του νόμου και δημόσιας ασφάλειας,

¹¹⁵ Στο ίδιο.

¹¹⁶ Στο ίδιο. ό.π.,p.321-322.

¹¹⁷ Doyle, M. & Sambanis, N. (2006). «*Making War...*», ό.π., p.250.

συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης της τοπικής νεοϊδρυθείσας αστυνομίας ETPS. Τέλος, η αποστολή στόχευε στη διασφάλιση της εξωτερικής και εσωτερικής ασφάλειας του Ανατολικού Τιμόρ, με την υποστήριξη των νεοφυών δυνάμεων εθνικής άμυνας και τη διατήρηση ασφαλών συνόρων. Το προσωπικό της αποστολής αποτελούνταν από 5.000 στρατιώτες, 120 στρατιωτικούς παρατηρητές, 1250 αστυνομικούς και μία ομάδα 100 περίπου πολιτών για την κάλυψη ειδικών καθηκόντων της αποστολής.¹¹⁸ Το χρονοδιάγραμμα για την εκπλήρωση των ανωτέρω και την ετοιμότητα των τοπικών Υπηρεσιών και δομών, σε επίπεδο που να μπορούν να λειτουργούν πλήρως αυτόνομα, όριζε την περίοδο των δύο ετών.¹¹⁹ Αν και το χρονοδιάγραμμα ήταν υπερβολικά αισιόδοξο και ήταν σαφές ότι η πλήρης αυτονομία δεν θα επιτυγχάνονταν μέχρι το 2004, η αποστολή προσπάθησε να αντιμετωπίσει τη σοβαρή έλλειψη ανθρώπινων και υλικών πόρων της χώρας και να φέρει όσο καλύτερα μπορούσε εις πέρας τους στόχους της.

Όσον αφορά την εσωτερική ασφάλεια, η UNPOL, συνεργάστηκε στενά με την τοπική αστυνομία για την ανάπτυξη των ικανοτήτων της με την καθοδήγηση και εκπαίδευση τοπικών αστυνομικών. Επίσης είχε αναλάβει να βοηθήσει την Serious Crime Unit της αποστολής στην έρευνα και τη δίωξη των εγκλημάτων που είχαν τελεστεί την περίοδο της κρίσης το 1999.¹²⁰ Σημαντικές προκλήσεις αντιμετωπίστηκαν στις δημόσιες διαδηλώσεις, τέλος του 2002 και αρχές του 2003, οι οποίες κατά καιρούς κλιμακώθηκαν σε ταραχές, δείχνοντας την αδυναμία της τοπικής αστυνομίας και απαιτώντας την ανάπτυξη ειδικής αστυνομικής μονάδας FPU, για την καταστολή των ταραχών.

Η ETPS έκανε σημαντικά βήματα στην εκπαίδευση και σταδιακά της παραχωρούνταν η αστυνόμευση ορισμένων περιφερειών από τις 13 υπάρχουσες, πλην όμως, συνεχιζόταν και η παρουσία της UNPOL. Μέχρι τον Απρίλιο του 2004 η ETPS είχε πάνω από 3.000 εκπαιδευμένους αστυνομικούς, παρόλα αυτά δεν εξαλείφθηκαν οι σημαντικές ελλείψεις σε εξειδικευμένους τομείς όπως η εγκληματολογία-ιατροδικαστική.¹²¹

¹¹⁸ S/RES/1410/ 17 May 2002. Retrieved from: [n0238702.pdf](#) para. 1,2.

¹¹⁹ Στο ίδιο. para. 8.

¹²⁰ Koops, J. Alexander, MacQueen, N., Tardy, T., & Williams, P. David. (2015). *The Oxford handbook of United Nations peacekeeping operations*. First edition. Oxford: Oxford University Press. p. 686-688.

¹²¹ Στο ίδιο.

Στο τομέα της εξωτερικής ασφάλειας η αποστολή διευκόλυνε τη διμερή συνεργασία με την Ινδονησία, ιδίως όσον αφορά την οριοθέτηση των συνόρων και τη διαχείριση της κατάστασης των προσφύγων κατά μήκος τους. Η αποστολή υποστήριξε επίσης την παρακολούθηση των διασυνοριακών απειλών που προέρχονται από πολιτοφυλακές, οι οποίες ήταν αντίθετες στην ανεξαρτησία, διασφαλίζοντας τη διατήρηση της ειρήνης σε αυτές τις περιοχές.¹²²

Συμπερασματικά, ενώ η UNMISSET συνέβαλε αρκετά στην ανάπτυξη, την ασφάλεια και την ανοικοδόμηση του Ανατολικού Τιμόρ, με το πέρας της αποστολής το νεοσύστατο κράτος δεν ήταν έτοιμο χωρίς εξωτερική βοήθεια, να υποστηρίξει μία βιώσιμη ανάπτυξη και την ασφάλειά του. Για το λόγο αυτό, αν και δεν ανανεώθηκε η παραμονή της αποστολής, τα Η.Ε. ανέπτυξαν μία έτερη πολιτική αποστολή, την United Nations Office in Timor-Leste (UNOTIL), προκειμένου να σταθμίσει, κατά το δυνατόν, την ανεπάρκεια των τοπικών δυνατοτήτων.

United Nations Integrated Mission in Timor-Leste (UNMIT) / August 2006 - December 2012

Η UNMIT ιδρύθηκε μετά το ξέσπασμα της βίας και της θεσμικής κατάρρευσης το 2006, που αποτέλεσε μαύρη σελίδα στην πορεία της ανάπτυξης του Ανατολικού Τιμόρ μετά την ανεξαρτησία του. Η αιτία της κρίσης ήταν οι εκτεταμένες αναταραχές από πρώην στρατιώτες του Falintil, οι οποίοι πραγματοποίησαν διαδηλώσεις απαιτώντας έρευνες για εικαζόμενες διακρίσεις κατά στρατιωτών των δυτικών συνοικιών.¹²³ Αυτές οι διαδηλώσεις κλιμακώθηκαν σε τέτοιο βαθμό, που η τοπική αστυνομία δεν μπορούσε να τις διαχειριστεί, ενώ στη συνέχεια η κυβέρνηση ανέθεσε την επαναφορά της τάξης στη στρατιωτική δύναμη FDTL, η οποία προέβη σε δυσανάλογη χρήση βίας και πολλές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το αποτέλεσμα ήταν να υπάρξουν βίαιες συγκρούσεις με πολυάριθμα θύματα και να εκτοπιστούν δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι.¹²⁴ Αυτή η κατάσταση οδήγησε σε κατάρρευση των δυνάμεων ασφαλείας, προκαλώντας την ανάγκη για διεθνή επέμβαση.

¹²² Στο ίδιο. p. 688-689.

¹²³ Sahin, S. B. (2007). Building the State in Timor-Leste. *Asian Survey*, 47(2), 250-267.

<https://doi.org/10.1525/as.2007.47.2.250> p. 251-252.

¹²⁴ Στο ίδιο.

Στα ανωτέρω δρώμενα, ο Ο.Η.Ε. απάντησε με την ανάπτυξη της UNMIT στις 25 Αυγούστου 2006, με προσωπικό 1.608 αστυνομικούς και 34 στρατιωτικούς συνδέσμους και αξιωματικούς και την εντολή να υποστηρίξει την κυβέρνηση του Ανατολικού Τιμόρ για την εδραίωση της σταθερότητας, την προώθηση της δημοκρατικής διακυβέρνησης και την εθνική συμφιλίωση, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη διασφάλιση της διενέργειας ελεύθερων, δίκαιων και διαφανών εκλογών το 2007. Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της αποστολής, ήταν επίσης να βοηθήσει στην ανασύσταση της εθνικής αστυνομίας και στην αποκατάσταση της δημόσιας ασφάλειας, η οποία είχε πληγεί σοβαρά. Από το στόχο της αποστολής δεν έλλειπε η ενίσχυση θεσμών όπως το δικαστικό σώμα, αποτελώντας βασικό πυλώνα ενός δημοκρατικού κράτους.¹²⁵

Η κατάσταση βελτιώθηκε πολύ με την παρουσία της αποστολής και το 2007 διενεργήθηκαν με επιτυχία οι Προεδρικές εκλογές. Σημείο καμπής στην σταθερότητα θα αποτελέσει η απόπειρα δολοφονίας του Προέδρου Ramos-Horta και του Πρωθυπουργού Xanana Gusmao το 2008, από επαναστάτες με επικεφαλής τον Alfredo Reinaldo.¹²⁶ Παρά το γεγονός αυτό, η κατάσταση στην χώρα δεν επιδεινώθηκε και τα Η.Ε. επέκτειναν την διάρκεια και διεύρυναν τους στόχους της αποστολής. Τα επόμενα χρόνια μάλιστα έγιναν αρκετές προσπάθειες για την ανοικοδόμηση του δικαστικού συστήματος και την εξάλειψη της διαφθοράς, η οποία είχε διεισδύσει στα ανώτερα κλιμάκια των αξιωματούχων.¹²⁷

Αναφορικά με την UNPOL, εκτός της αποκατάστασης του νόμου και της τάξης που πέτυχε σχετικά από την αρχή της αποστολής, ήταν επιφορτισμένη με την εκπαίδευση και τον εκσυγχρονισμό της National Police of East Timor (PNLT), η οποία είχε αποδυναμωθεί σοβαρά από τα γεγονότα του 2006, όπως επίσης, είχε κατηγορηθεί για υπερβολική χρήση βίας και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στον τομέα όμως αυτό η UNPOL αντιμετώπισε προκλήσεις, από τις οποίες η σημαντικότερη ήταν η κακή συνεργασία με την PNTL.¹²⁸ Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εργαζόταν οι

¹²⁵ S/RES/1704/ 25 August 2006. Retrieved from: [S_RES_1704\(2006\)-EN\(1\).pdf](#)

¹²⁶ United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Integrated Mission in Timor - Leste (UNMIT). Retrieved 09/12/2024, from: [από UNMIT Background - United Nations Integrated Mission in Timor-Leste](#)

¹²⁷ Strachan, A. L. (2009). The United Nations Integrated Mission in Timor-Leste (UNMIT). In *Peacekeeping and Peacebuilding in Post-Conflict Environments: A Critical Analysis of the UN Approach in Timor-Leste, Liberia and Nepal* (pp. 8–13). Institute of Peace and Conflict Studies. <http://www.jstor.org/stable/resrep33601.5>

¹²⁸ Στο ίδιο.

τοπικοί αστυνομικοί, ελλιπώς εξοπλισμένοι και εκπαιδευμένοι, κακοπληρωμένοι και με ανεπαρκή υποδομή, δημιούργουσε μία τεταμένη σχέση. Το αποτέλεσμα αυτής της κακής συνεργασίας ήταν η PNTL να ενεργεί ανεξάρτητα από την καθοδήγηση της UNPOL, αποτελώντας σοβαρό τροχοπέδη στην επιτυχία της αποστολής, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψιν πως ο ρόλος της UNPOL ήταν επικουρικός και συμβουλευτικός στην PNTL. Το ζήτημα της μειωμένης ικανότητας της εθνικής αστυνομίας παρέμεινε ακόμη και όταν η UNPOL άρχισε για να μεταβιβάσει την πλήρη ευθύνη αστυνόμευσης των περιοχών στις τοπικές δυνάμεις.¹²⁹

Η αποστολή ολοκλήρωσε επίσημα την εντολή της και αποχώρησε από τη χώρα την 31 Δεκεμβρίου 2012. Μέχρι τότε, το Ανατολικό Τιμόρ είχε κάνει αξιοσημείωτα βήματα προς την πολιτική σταθερότητα και τη δημοκρατική διακυβέρνηση, με τη χώρα να έχει πραγματοποιήσει με επιτυχία τις προεδρικές και βουλευτικές εκλογές το 2012, οι οποίες θεωρήθηκαν ελεύθερες και δίκαιες, επιβεβαιώνοντας περαιτέρω την αυτονομία του έθνους. Ωστόσο, ενώ είχε επιτευχθεί πολιτική σταθερότητα, παρέμειναν αρκετές προκλήσεις. Οι κρατικοί θεσμοί, συμπεριλαμβανομένου του δικαστικού σώματος και της αστυνομίας, βρίσκονταν ακόμη σε διαδικασία ενίσχυσης. Η PNTL είχε αναλάβει την πλήρη ευθύνη για την αστυνόμευση, αν και η ικανότητά της εξακολουθούσε να αμφισβητείται λόγω περιορισμένων πόρων και εκπαίδευσης. Κατά τα ανωτέρω, το μέλλον του Ανατολικού Τιμόρ εξαρτιόταν από την ικανότητά του να χτίσει πάνω σε αυτά τα κέρδη, να αντιμετωπίσει τη διαφθορά και να βελτιώσει τους θεσμούς του κράτους δικαίου για να εξασφαλίσει μακροπρόθεσμη σταθερότητα.¹³⁰

Κοσσυφοπέδιο (Κοσovo)

United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) - Kosovo Force (KFOR)

Η κρίση στο Κοσσυφοπέδιο ξέσπασε στα τέλη της δεκαετίας του 1990, κυρίως λόγω της κλιμάκωσης των εντάσεων μεταξύ της αλβανικής πλειοψηφίας και της σερβικής κυβέρνησης. Αυτή η σύγκρουση κορυφώθηκε με εκτεταμένη βία, ειδικά εκ μέρους των σερβικών δυνάμεων εναντίον του αλβανικού πληθυσμού, με αποτέλεσμα

¹²⁹ Στο ίδιο.

¹³⁰ Feijo, R. G. (2015). Challenges to the Consolidation of Democracy. In S. Ingram, L. Kent, & A. McWilliam (Eds.), *A New Era?: Timor-Leste after the UN* (pp. 59–70). ANU Press.
<http://www.jstor.org/stable/j.ctt183q3gn.12>

περισσότερους από 800.000 πρόσφυγες και 225.000 αγνοούμενους.¹³¹ Μετά την κατάρρευση των ειρηνευτικών συνομιλιών, το NATO παρενέβη με αεροπορικές επιδρομές, που οδήγησαν στην αποχώρηση των σερβικών δυνάμεων τον Ιούνιο του 1999. Σε απάντηση, το Σ.Α. των Η.Ε. ενέκρινε την απόφαση 1244, η οποία ίδρυσε την UNMIK για την επίβλεψη της πολιτικής διοίκησης της περιοχής, με στόχο τη σταθεροποίησή της και τη διευκόλυνση της επιστροφής των προσφύγων και των εκτοπισμένων, σε συνεργασία με την KFOR του North Atlantic Treaty Organization (NATO), η οποία θα παρείχε στρατιωτική προστασία, για την επίτευξη των στόχων της αποστολής.¹³²

Η άνευ προηγουμένου διευρυμένη εντολή της UNMIK επικεντρώθηκε στη δημιουργία ενός πολυεθνικού και δημοκρατικού Κοσσυφοπεδίου. Χώρισε τις αρμοδιότητες σε τέσσερις πυλώνες: ανθρωπιστική βοήθεια, πολιτική διοίκηση, εκδημοκρατισμός και οικοδόμηση θεσμών και ανασυγκρότηση.¹³³ Το αστυνομικό τμήμα της UNMIK, η CIVPOL, θα διαδραμάτιζε κρίσιμο ρόλο στη διατήρηση του νόμου και της τάξης εν απουσία τοπικής ικανότητας επιβολής του νόμου. Οι πρωταρχικοί στόχοι της CIVPOL ήταν η επίβλεψη της δημόσιας ασφάλειας, η πρόληψη του οργανωμένου εγκλήματος και η βοήθεια στη δημιουργία και την εκπαίδευση της τοπικής αστυνομίας.¹³⁴ Σε αυτή την προσπάθεια σταθεροποίησης και ανοικοδόμησης του Κοσσυφοπεδίου θα συνέδραμαν την UNMIK και αποστολές άλλων διεθνών οργανισμών, όπως αναφέρθηκε η KFOR και η Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE).

Η UNMIK ήταν σε στενή συνεργασία με την KFOR, στην οποία αρχικά ανατέθηκε η παροχή στρατιωτικής ασφάλειας, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις προσπάθειες αστυνόμευσης, εκτελώντας περιπολίες, διατήρηση της τάξης, διαχείριση του πλήθους και συλλογή πληροφοριών για το οργανωμένο έγκλημα. Ουσιαστικά η KFOR είχε αναλάβει αστυνομικά καθήκοντα, τα οποία προοριζόταν για την CIVPOL, καθώς η τελευταία άργησε να στελεχωθεί με τον κατάλληλο αριθμό ατόμων και

¹³¹ S/RES/1244/ 10 June 1999. Retrieved from: [Resolution 1244 \(1999\) /](#)

¹³² Kemp, W., Shaw, M., & Boutellis, A. (2013). Kosovo. In *The Elephant in the Room: How Can Peace Operations Deal with Organized Crime?* (pp. 46–55). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep09589.8> . p.47.

¹³³ Wilson, J. M. (2006). Law and Order in an Emerging Democracy: Lessons from the Reconstruction of Kosovo's Police and Justice Systems. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 605, 152–177. <http://www.jstor.org/stable/25097803>. p.157-158.

¹³⁴ Στο ίδιο.

εκπαιδευμένων αστυνομικών, για να αναλάβει την διατήρηση της τάξης και την αστυνόμευση.¹³⁵ Επίσης, κρίσιμο καθήκον της KFOR αποτελούσε η αποστρατικοποίηση του Κοσοβο Liberation Army (KLA), που αποτελούνταν από Αλβανούς μαχητές. Αυτό επετεύχθη σύντομα και βοήθησε αρκετά ότι οι περισσότεροι μαχητές εντάχθηκαν στο σώμα Κοσοβο Protection Corps, μία άοπλη κυρίως δύναμη, που δημιουργήθηκε για να συνδράμει την αποστολή στην παροχή βοήθειας και ανοικοδόμησης της περιοχής.¹³⁶ Ωστόσο πολύ σημαντικό επίτευγμα από τις πρώτες κιόλας βδομάδες παρουσίας των αποστολών, ήταν η επιστροφή περίπου του 90% των εκτοπισμένων πολιτών.¹³⁷

Όσον αφορά την CIVPOL, σε συνεργασία με την OSCE, κατάφεραν από νωρίς την ίδρυση της Κοσοβο Police Service (KPS), η οποία σχεδιάστηκε για να αναλάβει την πλήρη ευθύνη για την αστυνόμευση έως το 2005. Η OSCE ίδρυσε το Κοσοβο Police Service School στο οποίο θα εκπαιδευόνταν οι νέοι τοπικοί αστυνομικοί. Το 2000 είχαν αποφοιτήσει από το σχολή περίπου 2.500 αστυνομικοί, ενώ μέχρι το 2004 το μέγεθος της KPS έφτανε σχεδόν των αριθμό των 6.000.¹³⁸

Το προσωπικό της CIVPOL, που απαριθμούσε περίπου 1.800 αστυνομικούς το 1999 και έφτασε τον αριθμό των 4.500 το 2004, ασχολήθηκε κυρίως με την παραδοσιακή αστυνόμευση, ενώ ένα μικρό ποσοστό από αυτούς στελέχωσε τις SPU και θέσεις για την ενίσχυση των συνόρων.¹³⁹ Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, ο τομέας της αστυνόμευσης να παραμελήσει την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, το οποίο αναγνωρίστηκε μία από τις μεγαλύτερες απειλές που αντιμετώπιζε το Κοσοβο στην εδραίωση της σταθερότητάς του. Η έλλειψη αποτελεσματικού συνοριακού ελέγχου, ιδιαίτερα στο βορρά, όπου οι τοπικές σερβικές Αρχές εξακολουθούσαν να λειτουργούν, συνέβαλε στη διατήρηση των εγκληματικών δικτύων.¹⁴⁰ Η UNMIK το 2002 είχε ιδρύσει το Κοσοβο Organized Crime Bureau και όταν οι εγκληματικές οργανώσεις έγιναν ιδιαίτερα επικίνδυνες, δημιούργησε «ομάδα πρώτης επέμβασης», τύπου SWAT, αποτελούμενη από «άριστες» αστυνομικές δυνάμεις.¹⁴¹

¹³⁵ Sebastian, S. (2015). «Police and Protection». ό.π., . p.29.

¹³⁶ Wilson, J. M. (2006). «Law and Order...». ό.π., p. 164.

¹³⁷ Στο ίδιο. p. 166-167.

¹³⁸ Στο ίδιο. p. 159-160.

¹³⁹ Στο ίδιο. p. 158-159.

¹⁴⁰ Kemp, W., Shaw, M., & Boutellis, A. (2013). «Kosovo...», ό.π., p.51.

¹⁴¹ Στο ίδιο.

Να σημειωθεί ωστόσο, πως ενώ είχε ανατεθεί η εκτέλεση αστυνομικών καθηκόντων και στην KFOR, αποδείχθηκε πως δεν ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματική, λόγω του ότι οι στρατιώτες της KFOR δεν είχαν αστυνομική εκπαίδευση και υπήρξαν περιστατικά, στα οποία ενώ προέβαιναν σε συλλήψεις, δεν συνέλεξαν επιτυχώς τα αποδεικτικά στοιχεία για την περαιτέρω δίωξη των εγκλημάτων. Μεγάλη διαφορά φάνηκε με την ανάπτυξη των Ιταλών carabinieri στην περιοχή, αποτελώντας στελέχη της CIVPOL, οι οποίοι είχαν την εμπειρία και την εκπαίδευση για τη σωστή διαδικασία σύλληψης, συλλογής και διατήρησης πληροφοριών και στοιχείων.¹⁴²

Μπροστά σε αυτές τις προκλήσεις, η δημιουργία ενός σταθερού περιβάλλοντος ασφαλείας αποδείχθηκε δύσκολη. Το οργανωμένο έγκλημα, ιδιαίτερα το εμπόριο ναρκωτικών, όπλων και ανθρώπων, παρέμεινε σε έξαρση, ειδικά στο βόρειο Κοσσυφοπέδιο, όπου η επιρροή των τοπικών εγκληματικών και πολιτικών παραγόντων ήταν ισχυρή. Παρά τις προκλήσεις αυτές, η UNMIK πέτυχε να αναπτύξει μια αστυνομική δύναμη ικανή να διατηρεί σε μεγάλο βαθμό την τάξη και άρχισε να μεταβιβάζει τις αστυνομικές αρμοδιότητες στην KPS. Ωστόσο, ζητήματα όπως η διαφθορά, η πολιτική παρέμβαση και η έλλειψη ενός πλήρως ενοποιημένου δικαστικού συστήματος, υπονόμισαν την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού ασφαλείας. Καθώς η UNMIK ολοκλήρωσε την εντολή της και το Κοσσυφοπέδιο προχωρούσε προς μεγαλύτερη αυτοδιοίκηση, η διεθνής κοινότητα συνέχισε να παρακολουθεί τις προκλήσεις ασφάλειας και διακυβέρνησης της περιοχής.

Ανεξαρτησία Κοσόβου και European Union Rule of Law Mission in Kosovo (EULEX)

Καθώς το Κοσσυφοπέδιο κήρυξε την ανεξαρτησία του τον Φεβρουάριο του 2008, ο ρόλος της UNMIK εξελίχθηκε, με την Ευρωπαϊκή Ένωση να παρεμβαίνει για να αναλάβει πολλές ευθύνες μέσω της αποστολής της για το κράτος δικαίου στο Κοσσυφοπέδιο. Αυτή η μετάβαση ήταν περίπλοκη, με το πολιτικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου να παραμένει αμφιλεγόμενο μεταξύ των διεθνών παραγόντων,

¹⁴² Στο ίδιο.

ιδιαίτερα της Σερβίας και της Ρωσίας, που δεν αναγνώρισαν την ανεξαρτησία του Κοσσυφοπεδίου.¹⁴³

Η ανάγκη για την EULEX προέκυψε από την αναγνώριση ότι οι εύθραυστες δομές διακυβέρνησης του Κοσσυφοπεδίου, ειδικά το νομικό και δικαστικό του σύστημα, απαιτούσαν εκτεταμένη υποστήριξη για τη διασφάλιση της σταθερότητας. Η EULEX ιδρύθηκε, στο πλαίσιο της εντολής των Η.Ε. (resolution 1244), με στόχο την ενίσχυση του κράτους δικαίου στο Κοσσυφοπέδιο, μια χώρα γεμάτη προκλήσεις που σχετίζονται με το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και την πολιτική παρέμβαση. Αυτή η αποστολή αποτελεί την μεγαλύτερη σε μέγεθος και με τις περισσότερες προσδοκίες πολιτική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενώ η UNMIK είχε επιφορτιστεί με την πολιτική διοίκηση, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας των βασικών θεσμών του Κοσσυφοπεδίου, η EULEX ανέλαβε την ευθύνη για την αστυνόμευση, τη δικαιοσύνη και την παρακολούθηση τελωνείων και συνόρων, εστιάζοντας στην επιβολή του νόμου και τις δικαστικές μεταρρυθμίσεις.¹⁴⁴

Η EULEX παρείχε καθοδήγηση, παρακολούθηση και συμβουλευτική υποστήριξη στις αρχές του Κοσσυφοπεδίου και ένα από τα κεντρικά επίσης καθήκοντά της ήταν να βοηθήσει το Κοσσυφοπέδιο στη δίωξη των εγκλημάτων πολέμου, του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, καθώς και στην επίβλεψη της ανάπτυξης μιας ανεξάρτητης δικαιοσύνης, απαλλαγμένης από πολιτικές παρεμβάσεις.¹⁴⁵ Ενώ οι εξουσίες της EULEX περιλάμβαναν την ικανότητα να ακυρώνει αποφάσεις που λαμβάνονται από τις τοπικές αρχές σε περιπτώσεις όπου διακυβεύεται το κράτος δικαίου, αντιμετώπισε επίσης σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά τη συμμόρφωση λόγω του διχασμένου πολιτικού κλίματος στο Κοσσυφοπέδιο.

Η UNMIK διατήρησε την ευθύνη για τη συνολική πολιτική διοίκηση κατά τη μεταβατική φάση, ενώ ο ρόλος της KFOR επικεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στη διατήρηση της στρατιωτικής ασφάλειας και στην πρόληψη της βίας. Η KFOR,

¹⁴³ Bulut, E., Clement, C., Dura, G., Fischer, S., Franke, B., Gowan, R., Gross, E., Ioannides, I., Korski, D., Kurowska, X., Lynch, D., Major, C., Merlingen, M., Peral, L., Schulze, K. E., & Vircoulon, T. (2009). EULEX Kosovo. In G. Grevi, D. Helly, & D. Keohane (Eds.), *European Security and Defence Policy: the first ten years (1999-2009)* (pp. 353–368). European Union Institute for Security Studies (EUISS). <http://www.jstor.org/stable/resrep36293.25>. p.357-358.

¹⁴⁴ COUNCIL JOINT ACTION 2008/124/CFSP of 4 February 2008 on the European Union Rule of Law Mission in Kosovo, EULEX KOSOVO. Retrieved from: [WEJointActionEULEX_EN.pdf](http://www.jointactioneulex.europa.eu/WEJointActionEULEX_EN.pdf)

¹⁴⁵ Chivvis, C. S. (2010). EULEX Kosovo. In *EU Civilian Crisis Management: The Record So Far* (pp. 31–42). RAND Corporation. <http://www.jstor.org/stable/10.7249/mg945osd.11>. p.34-37.

διασφάλισε ότι η εθνοτική βία, ιδιαίτερα μεταξύ Αλβανών και Σέρβων, δεν θα κλιμακωθεί σε εκτεταμένη σύγκρουση. Αν και η KFOR αρχικά διαδραμάτισε σημαντικότερο ρόλο στη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας, καθώς το Κοσσυφοπέδιο προχωρούσε προς την ανεξαρτησία, η εστίαση μετατοπίστηκε στη σταθεροποίηση της περιοχής μέσω πολιτικών θεσμών, με την EULEX να αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο στη δικαιοσύνη και την αστυνόμευση. Η συμμετοχή της KFOR στην αστυνόμευση, ειδικά στο βόρειο Κοσσυφοπέδιο, ήταν επίσης αξιοσημείωτη τα πρώτα χρόνια. Με το νομικό και αστυνομικό πλαίσιο του Κοσσυφοπεδίου να είναι ακόμη σε αρχικό στάδιο, η KFOR έπρεπε να αναλάβει ορισμένα καθήκοντα επιβολής του νόμου για να καλύψει τα κενά μέχρι η KPS να καταστεί πλήρως λειτουργική. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, καθώς ενισχύθηκαν οι θεσμοί του Κοσσυφοπεδίου, η KFOR μείωσε την άμεση εμπλοκή της στην αστυνόμευση, επιτρέποντας στην EULEX να ηγηθεί των προσπαθειών για τη θεσμοθέτηση των δυνάμεων ασφαλείας του Κοσσυφοπεδίου.^{146,147}

Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα της EULEX παρεμποδίστηκε από έναν συνδυασμό παραγόντων, όπως η ανεπαρκής στελέχωση, τα υψηλά ποσοστά εναλλαγής εργασιών και η έλλειψη της «τοπικής γνώσης». Αυτές οι προκλήσεις επιδεινώθηκαν από τις πολιτικές εντάσεις, καθώς η αποστολή έπρεπε να λειτουργήσει εντός του πολύπλοκου ιστού των εσωτερικών διαίρέσεων του Κοσσυφοπεδίου και των διαφορετικών στάσεων της διεθνούς κοινότητας για την ανεξαρτησία του, όπως επίσης και από την κακή εντύπωση που είχε σχηματίσει μέρος του τοπικού πληθυσμού για την αποστολή.¹⁴⁸

Επιπλέον, δεν έλλειψαν οι προκλήσεις και στη συνεργασία μεταξύ της EULEX, της KFOR και της UNMIT. Εργάστηκαν μεν παράλληλα, συχνά όμως με αλληλεπικαλυπτόμενους ρόλους ή διαδοχή σε συγκεκριμένα καθήκοντα. Αυτό οδήγησε στο να υπάρξουν περιπτώσεις μη σωστής επικοινωνίας, ελλιπούς πληροφόρησης, καθυστέρηση στην δράση, ακόμα και στο να χαθούν σημαντικά έγγραφα και πληροφορίες κατά την μεταφορά τους από τη μία αποστολή στην άλλη.¹⁴⁹

¹⁴⁶ Kemp, W., Shaw, M., & Boutellis, A. (2013). «Kosovo...», ό.π., p.50-52.

¹⁴⁷ Nagy, A. (2020). UNMIK and EULEX Extraterritorial Governance in Kosovo. *JIOS Volume 11, Issue 1* pp.23-34. Retrieved from: [JIOS Vol10 2](https://www.jios.org/Vol10_2). p. 25-27.

¹⁴⁸ Derks, M., & Price, M. (2010). Implementation of EU support to the rule of law in Kosovo. In *The EU and Rule of Law Reform in Kosovo* (pp. 27–36). Clingendael Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep05561.10>. p.29-31.

¹⁴⁹ Kemp, W., Shaw, M., & Boutellis, A. (2013). «Kosovo...», ό.π., p.53-55.

Μέχρι στιγμής το Κοσσυφοπέδιο συνεχίζει να λαμβάνει σημαντική υποστήριξη από τις αποστολές αυτές, παρά το γεγονός ότι κήρυξε την ανεξαρτησία του το 2008. Οι KFOR, EULEX και UNMIK εξακολουθούν να είναι ενεργές μέχρι σήμερα, διαδραματίζοντας κρίσιμους ρόλους στη διατήρηση της ασφάλειας, την ενίσχυση του κράτους δικαίου και την προώθηση της πολιτικής σταθερότητας. Η KFOR παραμένει στη θέση της για να διασφαλίσει την ειρήνη και την ασφάλεια, ιδιαίτερα σε περιοχές με εθνοτικές εντάσεις, ενώ η EULEX συνεχίζει τον συμβουλευτικό της ρόλο στο δικαστικό σύστημα, την επιβολή του νόμου και τις προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς. Η UNMIK, αν και με μειωμένη εξουσία, εξακολουθεί να υποστηρίζει τη διαδικασία διαλόγου μεταξύ του Κοσσυφοπεδίου και της Σερβίας, διευκολύνοντας τη διεθνή συνεργασία και βοηθώντας στη θεσμική ανάπτυξη της χώρας. Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε όλα αυτά τα χρόνια, το ταξίδι του Κοσσυφοπεδίου προς την πλήρη αυτονομία και την ένταξή του στη διεθνή κοινότητα είναι σε εξέλιξη και η παρουσία αυτών των αποστολών παραμένει ουσιαστική ή και αναγκαία, για την αντιμετώπιση των εναπομεινάντων προκλήσεων, τη διασφάλιση της σταθερότητας και τη συνεχή ανάπτυξη του Κοσσυφοπεδίου.

Συγκριτική Ανάλυση των Case Studies

Οι PKOs στο Κοσσυφοπέδιο, την Αϊτή και το Ανατολικό Τιμόρ έχουν πολλές ομοιότητες όσον αφορά τους πρωταρχικούς στόχους τους, τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν και τον βασικό ρόλο της UNPOL στο πλαίσιο αυτών των επιχειρήσεων, στη διασφάλιση του νόμου και της τάξης. Κάθε μία από αυτές τις αποστολές αναπτύχθηκε μετά από σοβαρές συγκρούσεις, με πρωταρχικό στόχο την προστασία των αμάχων, τη σταθεροποίηση της χώρας και την ανοικοδόμηση των κρατικών θεσμών. Κλήθηκαν λοιπόν να περιηγηθούν σε περίπλοκες πολιτικές καταστάσεις, όπου οι τοπικοί θεσμοί ήταν αδύναμοι ή ανύπαρκτοι. Σε αυτό το πλαίσιο, η UNPOL διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο, καθώς είχε ως αποστολή όχι μόνο τη διατήρηση της δημόσιας τάξης αλλά και τη βοήθεια στην ανοικοδόμηση των τοπικών θεσμών επιβολής του νόμου, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης του τοπικού πληθυσμού στις Αρχές και τη διασφάλιση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε όλες τις περιπτώσεις, ο εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη ή η εξ' αρχής δημιουργία αποτελεσματικών, επαγγελματικών και αμερόληπτων αστυνομικών δυνάμεων θεωρήθηκε ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης ειρήνης και

σταθερότητας. Επίσης αντιμετώπισαν και αρκετές όμοιες προκλήσεις, όπως την έλλειψη της τοπικής γνώσης και δυσκολίες στην ανάπτυξη αγωγής συνεργασίας με τον τοπικό πληθυσμό και τις τοπικές αρχές. Όσον αφορά μάλιστα τις αποστολές στην Αϊτή και στο Ανατολικό Τιμόρ, στις κοινές προκλήσεις προστίθενται και η διαφορετική γλώσσα που έπαιζε καθοριστικό ρόλο στην επικοινωνία και η έλλειψη πόρων για την βέλτιστη δυνατή επίτευξη των στόχων.

Παρά τα κοινά σημεία των αποστολών, οι διαφορές μεταξύ τους είναι έντονες, ιδιαίτερα όταν εξετάζεται η ανάπτυξη και η αποτελεσματικότητα των δυνάμεων αστυνόμευσης. Η αποστολή του Κοσσυφοπεδίου για παράδειγμα, χαρακτηρίστηκε από την πολυπλοκότητα της διοίκησης / διαχείρισης μιας πολυεθνικής κοινωνίας, μετά την απόσχιση περιοχής από κράτος, όπου η σχέση μεταξύ Αλβανών και Σέρβων ήταν τεταμένη. Η UNPOL στη συγκεκριμένη περίπτωση είχε επιφορτιστεί με την δημιουργία και την ενσωμάτωση των τοπικών αστυνομικών δυνάμεων, κάτι που ήταν δύσκολο λόγω των εθνοτικών διαφορών και μάλιστα σε ένα περιβάλλον επικίνδυνο, με την ύπαρξη συγκρούσεων και την αυξημένη και οργανωμένη εγκληματικότητα που επικρατούσε στην περιοχή. Ωστόσο, εξ' αρχής είχαν αναπτυχθεί και αποστολές άλλων οργανισμών (KFOR, OSCE, EULEX), το οποίο ήταν αρκετά θετικό στην διαχείριση κάποιων ζητημάτων που απαιτούνταν ιδιαίτερη στήριξη, πλην όμως δημιουργήθηκαν αρκετά εμπόδια στην επικοινωνία και την αποτελεσματικότητα αυτών των αποστολών, ειδικά σε αρμοδιότητες στις οποίες υπήρχε αλληλοεπικάλυψη.

Η αποστολή στο Ανατολικό Τιμόρ απαιτούσε μια πιο άμεση και πρακτική προσέγγιση αναλαμβάνοντας τον πλήρη διοικητικό έλεγχο της χώρας, εντός της οποίας δεν υπήρχαν αντιτιθέμενες δυνάμεις να υποσκάπτουν το έργο της αποστολής. Η κατάσταση στο Ανατολικό Τιμόρ παρουσίαζε μοναδικές προκλήσεις όσον αφορά την ανοικοδόμηση του συνόλου του νομικού συστήματος και του συστήματος επιβολής του νόμου, τα οποία είχαν αποδεκατιστεί από τα χρόνια της ινδονησιακής κυριαρχίας και την επακόλουθη σύγκρουση. Η επιτυχία της αποστολής εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τη μακροπρόθεσμη δέσμευση της UNPOL και της διεθνούς κοινότητας να ανοικοδομήσουν τους τοπικούς θεσμούς.

Η αποστολή της Αϊτής χαρακτηρίστηκε από μια διαφορετική δυναμική. Οι προκλήσεις της Αϊτής ήταν σε μεγάλο βαθμό πολιτικές και οικονομικές, με μακρά ιστορία αστάθειας και αδύναμης διακυβέρνησης η οποία χρειαζόταν υποστήριξη. Η

αποστολές εκεί αντιμετώπισαν σημαντικά εμπόδια στην αντιμετώπιση της βίας των συμμοριών, των εμφύλιων ταραχών, της φυσικής καταστροφής και παρόλο που οι προσπάθειες της UNPOL ήταν σημαντικές όσον αφορά την αποκατάσταση της τάξης, η συνολική επιτυχία της αποστολής παρεμποδίστηκε από επίμονες πολιτικές προκλήσεις, αντίσταση από τοπικές ομάδες και την έλλειψη μιας σαφούς και συνεκτικής στρατηγικής.

Συμπερασματικά, ενώ οι αποστολές στο Κοσσυφοπέδιο, την Αϊτή και το Ανατολικό Τιμόρ μοιράζονταν τον κοινό στόχο της εγκαθίδρυσης του νόμου και της τάξης σε κοινωνίες κατακερματισμένες από συγκρούσεις, διαμορφώθηκαν από πολύ διαφορετικές τοπικές συνθήκες και απαιτήσεις. Ο βαθμός συμμετοχής της UNPOL και η φύση των καθηκόντων της διέφεραν σημαντικά, με το Κοσσυφοπέδιο και το Ανατολικό Τιμόρ να απαιτεί την ανοικοδόμηση ολόκληρου του μηχανισμού επιβολής του νόμου, ενώ η αποστολή Διοικούσε την περιοχή / κράτος και την Αϊτή να αντιμετωπίζει την υπάρχουσα, αλλά δυσλειτουργική αστυνομική δύναμη λειτουργώντας υποστηρικτικά. Αυτές οι διαφορές επιβάλλουν την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων Ειρήνης του Ο.Η.Ε. για την αντιμετώπιση των μοναδικών προκλήσεων κάθε σύγκρουσης και την επισήμανση του κρίσιμου ρόλου που διαδραματίζει η επιβολή του νόμου στην ευρύτερη διαδικασία οικοδόμησης της ειρήνης.

Συμπεράσματα

Οι Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Ειρήνης των Ηνωμένων Εθνών διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας παγκοσμίως, ιδιαίτερα σε περιοχές που επίκεινται συγκρούσεις ή έχουν κατακερματιστεί οι θεσμοί τους λόγω αυτών. Αποτελούν, όπως προαναφέρθηκε, από τα πιο δυναμικά μέσα που διαθέτει η διεθνής κοινότητα, με τα οποία μπορεί να παρέμβει ουσιαστικά όπου απαιτείται και να συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό, τις μεταρρυθμίσεις και την ανοικοδόμηση των θεσμών και των Υπηρεσιών ενός κράτους για την προώθηση της μακροπρόθεσμης σταθερότητας.

Ο ρόλος της UNPOL σε αυτές τις επιχειρήσεις έχει αποδειχθεί κρίσιμος για την αντιμετώπιση των προκλήσεων ασφάλειας, ενώ υποστηρίζει και τους ευρύτερους στόχους της οικοδόμησης κράτους και της εδραίωσης της ειρήνης σε αυτά τα

περιβάλλοντα. Στο πλαίσιο αυτό η παρουσία της UNPOL συμβάλει στην πολιτική προστασία και την αποκατάσταση του κράτους δικαίου μέσω των διαφόρων ρόλων της, που κυμαίνονται από την παροχή εκπαίδευσης, τη συμβουλευτική υποστήριξη και την άμεση επιβολή του νόμου, έως την συμβολή στην εκ νέου δημιουργία ενός αστυνομικού σώματος. Αυτή η συνεισφορά της UNPOL στη μεταρρύθμιση της αστυνομίας, στην εκπαίδευση των τοπικών αρχών επιβολής του νόμου και στην ενίσχυση του δικαστικού συστήματος, αποκαθιστά σε μεγάλο βαθμό την εμπιστοσύνη των πολιτών στις κρατικές αρχές, διευκολύνοντας την εγκαθίδρυση βιώσιμης διακυβέρνησης.

Τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της, καθιστούν το ρόλο της UNPOL στο μέλλον των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων Ειρήνης ολοένα και πιο σημαντικό στη σταθεροποίηση της περιοχής που αναπτύσσεται η αποστολή και στη μακροπρόθεσμη οικοδόμηση της ειρήνης. Ενώ οι στρατιωτικές δυνάμεις είναι απαραίτητες για την ασφάλεια των περιοχών με την αντιμετώπιση άμεσων απειλών από βαριά οπλισμένες ομάδες και την καταστολή των συγκρούσεων, ο ρόλος των αστυνομικών δυνάμεων είναι καθοριστικός και πιο αποτελεσματικός μόλις επιτευχθεί η αρχική σταθεροποίηση για την μετέπειτα επιβολή του νόμου, την κοινοτική αστυνόμευση και την ανοικοδόμηση νομικών και θεσμικών πλαισίων που θα είναι απαραίτητη για τη διαχείριση της μετάβασης από τις στρατιωτικές παρεμβάσεις σε μια βιώσιμη, πολιτική διακυβέρνηση. Μέσω αυτών των χαρακτηριστικών της, που την ξεχωρίζουν από τις στρατιωτικές δυνάμεις, η UNPOL συμβάλει σημαντικά στην ανασυγκρότηση του κράτους, στην αποκατάσταση του κράτους δικαίου και στην ενίσχυση της δημόσιας εμπιστοσύνης.

Ωστόσο, η UNPOL αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις που υπονομεύουν την ικανότητά της να επιτύχει πλήρως αυτούς τους στόχους. Η πολυπλοκότητα των εντολών της, που συχνά διαμορφώνεται από την πολιτική πραγματικότητα της χώρας υποδοχής, περιπλέκει τις λειτουργίες της. Για παράδειγμα, η ασάφεια στις παραμέτρους της αποστολής και οι περιορισμοί στους πόρους ή στη δικαιοδοσία μπορεί να εμποδίσουν την αποτελεσματική άσκηση εξουσίας. Επιπλέον, ο συντονισμός μεταξύ στρατιωτικών και αστυνομικών δυνάμεων εντός του πλαισίου ΡΚΟ παρουσιάζει τα δικά του εμπόδια, ειδικά όταν οι επιχειρησιακές τους προτεραιότητες διαφέρουν. Παρά αυτές τις προκλήσεις, η UNPOL προσαρμόζει με συνέπεια τη στρατηγική της για να ανταποκριθεί στις εξελισσόμενες απαιτήσεις των αποστολών, συμβάλλοντας έτσι τόσο

στην άμεση ασφάλεια όσο και στις μακροπρόθεσμες προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης. Προκύπτει λοιπόν, ότι η επιτυχία αυτών των αποστολών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη σαφήνεια των εντολών, τη διαθεσιμότητα των πόρων και τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων εμπλεκόμενων δυνάμεων. Επιπλέον, η μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα της UNPOL στην ειρήνη και το κράτος δικαίου βασίζεται στην ικανότητά της να εργάζεται στην έκαστη περιοχή, αναγνωρίζοντας και προσαρμόζοντας την κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική δυναμική της.

Συμπερασματικά, παρά τις σημαντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η UNPOL στο πλαίσιο των ειρηνευτικών επιχειρήσεων του ΟΗΕ, η συμβολή της στη διατήρηση της ειρήνης και στην ενίσχυση του κράτους δικαίου στις χώρες υποδοχής είναι ζωτικής σημασίας. Μέσω της συνεχούς προσαρμογής και της συνεργασίας με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς, η UNPOL αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων Ειρήνης για την ανοικοδόμηση σταθερών και δίκαιων κοινωνιών που δεν θα απειλούν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

Πηγές - Βιβλιογραφία

Πηγές

Α΄ Αποφάσεις – Ψηφίσματα Ο.Η.Ε.

A/55/305–S/2000/809/ 21 August 2000 / Report of the Panel on United Nations Peace Operations. Retrieved from: [a_55_305_e_brahimi_report.pdf](#)

A/59/565/ 2 December 2004/ Follow-up to the outcome of the Millennium Summit. Retrieved from: [Microsoft Word - 0460231e.doc](#)

A/59/565/ 2 December 2004/ High-level Panel on Threats, Challenges and Change addressed to the Secretary-General. Retrieved from: [0460231Eingles.doc \(ohchr.org\)](#)

A/66/615/ 15 December 2011/ United Nations police. Retrieved from: [United Nations police :](#)

A/70/357–S/2015/682/ 2 September 2015/ The future of United Nations peace operations: implementation of the recommendations of the High-level Independent Panel on Peace Operations. Retrieved from: [Etpu](#)

A/RES/34/169/ 17 December 1979/ Code of conduct for law enforcement officials. Retrieved from: [A_RES_34_169-EN.pdf](#)

A/RES/377 (V) / 3 November 1950/ Uniting for Peace. Retrieved from: [NR005975.pdf \(un.org\)](#)

Resolution 143 of 14 July 1960/ (S/4387). Retrieved from: [nr015732.pdf](#)

S/2018/1183/ 31 December 2018 / *United Nations policing. Report of the Secretary-General*. p. 2-3. Retrieved from: [n1900017.pdf](#)

S/24111/ 17 June 1992/ An agenda for peace: preventive diplomacy, peacemaking and peacekeeping. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n92/259/61/pdf/n9225961.pdf>

S/RES/1063/ 28 June 1996. Retrieved from: [*n9616213.pdf](#)

S/RES/1123/ 30 July 1997. Retrieved from: [current.wpf](#)

S/RES/1141/ 28 November 1997. Retrieved from: [Resolution 1141 \(1997\) /](#)

S/RES/1264/ 15 September 1999. Retrieved from: [Resolution 1264 \(1999\) /](#)

S/RES/1272/ 25 October 1999. Retrieved from: [Resolution 1272 \(1999\) /](#)

S/RES/1410/ 17 May 2002. Retrieved from: [n0238702.pdf](#)

S/RES/1542/ 30 April 2004. Retrieved from: [Resolution 1542 \(2004\) /](#)

S/RES/1704/ 25 August 2006. Retrieved from: [S_RES_1704\(2006\)-EN \(1\).pdf](#)

S/RES/2185/ 20 November 2014/ Adopted by the Security Council at its 7317th meeting, on 20 November 2014. Retrieved from: [Etpu](#)

S/RES/2350/ 13 April 2017. Retrieved from: [sc_2350e.pdf](#)

S/RES/2382/ 6 November 2017/ Adopted by the Security Council at its 8086th meeting, on 6 November 2017. Retrieved from: [n1736758.pdf](#)

S/RES/867/ 23 September 1993. Retrieved from: <https://digitallibrary.un.org/record/173065?v=pdf>

S/RES/940/ 31 July 1994. Retrieved from: <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n94/312/22/pdf/n9431222.pdf>

B' Κείμενα Ο.Η.Ε.

A NEW PARTNERSHIP AGENDA: Charting a New Horizon for UN Peacekeeping (2009). New York: Department of Peacekeeping Operations and Department of Field Support. Retrieved from: [newhorizon_0.pdf](#)

Charter of the United Nations And statute of the International Court of Justice, (1945). San Francisco: United Nations. Retrieved from : [uncharter.pdf](#)

DPKO/DFS Guidelines on The role of United Nations police in protection of civilians (2017.12, 1 August 2017). Retrieved from: https://police.un.org/sites/default/files/protection-of-civilians_unpol_guidelines_2017.pdf

DPKO/DFS Policy on United Nations Police in Peacekeeping Operations and Special Political Missions (2014.01, 1 February 2014). Retrieved from: [ANNEX](#)

DPKO/ODC. United Nations Criminal Justice Standards for United Nations Police (2009). New York, United Nations. Retrieved from: [United Nations Criminal Justice Standards for United Nations Police](#)

Rome Statute of the International Criminal Court (2011). International Criminal Court, Article 28,98. Retrieved from: [RS-Eng.pdf \(icc-cpi.int\)](#)

UN Department of Peacekeeping Operations (DPKO), *Department of Peacekeeping Operations (DPKO) Civil-Military Coordination Policy*, United Nations (Other), 9 September 2002, <https://www.refworld.org/reference/research/un/2002/en/13695>

UN Peacekeeping PDT Standards, Core Pre-Deployment Training Materials, 1st ed. (2009). UNIT 2: THE ESTABLISHMENT AND FUNCTIONING OF UN PEACEKEEPING OPERATIONS. Retrieved from: [CPTM Unit 2 - Parts 1-2 May 2009.pdf](#)

UN Police Towards 2020: Serve and Protect to Build Peace and Security. A Vision and Multi-year Strategy (2014). *United Nations Police*. Retrieved from: [Looking Towards UN Police 2020](#)

United Nations Peacekeeping Operations: Principles and guidelines (2008). New York: UN Dept. of Peacekeeping Operations. Retrieved from: peacekeeping.un.org/sites/default/files/capstone_eng_0.pdf

COUNCIL JOINT ACTION 2008/124/CFSP of 4 February 2008 on the European Union Rule of Law Mission in Kosovo, EULEX KOSOVO. Retrieved from: [WEJointActionEULEX_EN.pdf](#)

United Nations Peacekeeping, Past operations, UNITED NATIONS CIVILIAN POLICE MISSION IN HAITI (MIPONUH). Retrieved from: [MIPONUH](#)

United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Integrated Mission in Timor - Leste (UNMIT). Retrieved from: [UNMIT Background - United Nations Integrated Mission in Timor-Leste](#)

United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Mission in Haiti (UNMIH). Retrieved from: [UNITED NATIONS MISSION IN HAITI \(UNMIH\)](#)

United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Mission for Justice Support in Haiti (MINUJUSTH). Retrieved from: [MINUJUSTH | United Nations Peacekeeping](#)

United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Support Mission in Haiti (UNSMIH). Retrieved from: [UNITED NATIONS SUPPORT MISSION IN HAITI \(UNSMIH\) - Background \(Full text\)](#)

United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET). Retrieved from: [UNTAET](#)

United Nations Peacekeeping, Past operations, United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET). Retrieved from: [UNTAET](#)

United Nations Peacekeeping. Office of Rule of Law and Security Institutions. Retrieved from: [Office of Rule of Law and Security Institutions | United Nations Peacekeeping](#)

United Nations police. United Nations Police timeline. Retrieved from: [United Nations Police timeline | United Nations Police](#)

United Nations Police: UN Police Services. Retrieved from: [United Nations Police](#)

Βιβλιογραφία - Αρθρογραφία

Ελληνόγλωσση

Αντωνόπουλος, Κ. & Μαγκλιβέρας, Κ. (2017). *Το Δίκαιο της Διεθνούς Κοινωνίας* (3η Αναθεωρημένη έκδοση), Νομική Βιβλιοθήκη.

Ανεψιού, Γ. (2010). Διεθνής μεταβατική «Κατοχική» Διακυβέρνηση περιοχών σε κρίση, από πολυεθνικές ειρηνευτικές Δυνάμεις υπό τον ΟΗΕ. *Γραπτή απόδοση Εισήγησης σε Συνέδριο Δ.Δ. στο Ναύπλιο*. Ανακτήθηκε από: [\(99+\) "Διεθνής μεταβατική «Κατοχική» Διακυβέρνηση περιοχών σε κρίση, από πολυεθνικές ειρηνευτικές Δυνάμεις υπό τον ΟΗΕ", γραπτή απόδοση Εισήγησης σε Συνέδριο Δ.Δ. στο Ναύπλιο, 2010. | George Anepsiou - Academia.edu](#)

Ξενόγλωσση

Anepsiou, G. (2017). “UN peacekeeping and international humanitarian law: legal, administrative and operational aspects of the multidimensional evolution of modern multinational peace/stability operations under UN”. In: Jacqué J.-P., Benoît-Rohmer F., Grigoriou P., Marouda M-D. (eds.), *Liber Amicorum Stelios Perrakis* (p.515-540), I. SIDERIS.

Azimi, N. Lin, C. (2003). THE UNITED NATIONS TRANSITIONAL ADMINISTRATION IN EAST TIMOR (UNTAET): Debriefing and lessons. Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers

Bring O. (2014). Hammarskjöld’s dynamic approach to the UN Charter and international law, In: Stahn C, Melber H, (eds.), *Peace Diplomacy, Global Justice and International Agency: Rethinking Human Security and Ethics in the Spirit of Dag Hammarskjöld*, 142-155, Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9781139583855.012

Bulut, E., Clement, C., Dura, G., Fischer, S., Franke, B., Gowan, R., Gross, E., Ioannides, I., Korski, D., Kurowska, X., Lynch, D., Major, C., Merlingen, M., Peral, L., Schulze, K. E., & Vircoulon, T. (2009). EULEX Kosovo. In G. Grevi, D. Helly, & D. Keohane (Eds.), *European Security and Defence Policy: the first ten years (1999-2009)* (pp. 353–368). European Union Institute for Security Studies (EUISS). <http://www.jstor.org/stable/resrep36293.25>

- Caparini, M. (2017). Challenges in Deploying Effective Police to International Peace Operations. *NUPI Working Paper 877*, Available at <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3013546>
- Caparini, M., & Osland, K. M. (2016). SGBV Capacity-building in Peace Operations: Specialized Police Teams. *Norwegian Institute of International Affairs (NUPI)*. <http://www.jstor.org/stable/resrep08017>
- Chivvis, C. S. (2010). EULEX Kosovo. In *EU Civilian Crisis Management: The Record So Far* (pp. 31–42). RAND Corporation. <http://www.jstor.org/stable/10.7249/mg945osd.11>
- Cox, K. (1999). Beyond Self-Defense: United Nations Peacekeeping Operations & (and) the Use of Force. *Denver Journal of International Law & Policy, Volume 27, Number 2 Spring*, 240-279. Retrieved from: [Beyond Self-Defense: United Nations Peacekeeping Operations & \(and\) the Use of Force](#)
- Derks, M., & Price, M. (2010). Implementation of EU support to the rule of law in Kosovo. In *The EU and Rule of Law Reform in Kosovo* (pp. 27–36). Clingendael Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep05561.10>
- DI RAZZA, N. (2018). Ending MINUSTAH: The Rambling Path of a Long-Planned but Unclear Transition. In *Mission in Transition: Planning for the End of UN Peacekeeping in Haiti* (pp. 4–28). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep19644.6>
- Dieter Fleck, K. (2009). *Guidebook Drafting Status-of-Forces Agreements (SOFAs)*. Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF). p. 8-10.
- Dobbins, J. Jones, S. Crane, K. Rathmell, A. Stelle, B. Teltschik, R. Timilsina, A. (2005). *The UN's ROLE IN NATION-BUILDING FROM THE CONGO TO IRAQ*. RAND Corporation.
- Doyle, M. & Sambanis, N. (2006). *Making War & Building Peace*. United States of America: Princeton University Press
- Doyle, M. & Sambanis, N. (2006). *Making War and Building Peace, United Nations Peace Operations*. USA: Princeton University Press.

- Durch, W. (2006). *Twenty-First-Century Peace Operations*. Washington: United States Institute of Peace.
- Durch, W. (2014). Police in UN Peace Operations: Evolving Roles and Requirements. International Forum for the Challenges of Peace Operations, Occasional Papers No. 4, 1-24. Retrieved from: [OccasionalPaper_2014_4_Durch.pdf](#)
- Durch, W. J., & Ker, M. (2013). Evolution of Policing Roles. In *Police in UN Peacekeeping: Improving Selection, Recruitment, and Deployment* (pp. 4–10). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep09594.7>
- Feijo, R. G. (2015). Challenges to the Consolidation of Democracy. In S. Ingram, L. Kent, & A. McWilliam (Eds.), *A New Era?: Timor-Leste after the UN* (pp. 59–70). ANU Press. <http://www.jstor.org/stable/j.ctt183q3gn.12> S/RES/1244/ 10 June 1999. Retrieved from: [Resolution 1244 \(1999\) /](#)
- Gorjao, P. (2002). The Legacy and Lessons of the United Nations Transitional Administration in East Timor. *Contemporary Southeast Asia*, 24(2), 313–336. <http://www.jstor.org/stable/25798599>
- Greener B. K. (2011). The Rise of Policing in Peace Operations, International Peacekeeping. In *International Peacekeeping* 18:2, 183-195, DOI: 10.1080/13533312.2011.546096
- Greener, B. K., and W. J. Fish (2011). “Situating Police and Military in Contemporary Peace Operations.” *Civil-Military Occasional Papers 3/2011*. Asia Pacific Civil-Military Centre of Excellence. Retrieved from: [\(86\) Situating Police and Military in Contemporary Peace Operations | Australian Civil-Military Centre - Academia.edu](#)
- Heine, J., & Thompson, A.S. (2011). *Fixing Haiti: MINUSTAH and Beyond*. New York: United Nations University
- HUNT, C. T. (2020). Challenges Facing UN Police in Protecting Civilians. In *Protection through Policing: The Protective Role of UN Police in Peace Operations* (pp. 10–23). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep25341.8>

- Hunt, C. T. (2020). The Contributions of UN Police to Protecting Civilians. In *Protection through Policing: The Protective Role of UN Police in Peace Operations* (pp. 5–10). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep25341.7>
- HUNT, C. T. (2020). The Contributions of UN Police to Protecting Civilians. In *Protection through Policing: The Protective Role of UN Police in Peace Operations* (pp. 5–10). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep25341.7>
- International Crisis Group. (2021). *Haiti: A Path to Stability for a Nation in Shock*. International Crisis Group. <http://www.jstor.org/stable/resrep36471>
- Kemp, W., Shaw, M., & Boutellis, A. (2013). Kosovo. In *The Elephant in the Room: How Can Peace Operations Deal with Organized Crime?* (pp. 46–55). International Peace Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep09589.8>
- Kenkel, K.M. (2013). Five generations of peace operations: from the "thin blue line" to "painting a country blue", *Revista Brasileira De Politica Internacional*, 56, p. 122-143. doi.org/10.1590/S0034-73292013000100007
- Koops, J. Alexander, MacQueen, N., Tardy, T., & Williams, P. David. (2015). *The Oxford handbook of United Nations peacekeeping operations*. First edition. Oxford: Oxford University Press.
- Lemay-Hebert, N. (2015). United Nations Stabilisation Mission in Haiti (MINUSTAH). in *The Oxford Handbook of United Nations Peacekeeping Operations*. Oxford University Press, pp. 722-732. <http://ukcatalogue.oup.com/product/9780199686049.do>
- Martin, I., & Mayer-Rieckh, A. (2005). The United Nations and East Timor: from self-determination to state-building. *International Peacekeeping*, 12(1), 125–145. <https://doi.org/10.1080/1353331042000286595>
- Nagy, A. (2020). UNMIK and EULEX Extraterritorial Governance in Kosovo. *JIOS Volume 11, Issue 1* pp.23-34. Retrieved from: [JIOS_Vol10_2](#)
- Pugh, M. (1997). *The UN, PEACE AND FORCE*. LONDON: FRANK CASS.

- Sahin, S. B. (2007). Building the State in Timor-Leste. *Asian Survey*, 47(2), 250–267.
<https://doi.org/10.1525/as.2007.47.2.250>
- Sebastian, S. (2015). Police and Protection in UN Peacekeeping. In *The Role of Police in UN Peace Operations: FILLING THE GAP IN THE PROTECTION OF CIVILIANS FROM PHYSICAL VIOLENCE* (pp. 15–36). Stimson Center.
<http://www.jstor.org/stable/resrep10990.7>
- Sebastián, S. (2015). Police and Protection in UN Peacekeeping. In *The Role of Police in UN Peace Operations: FILLING THE GAP IN THE PROTECTION OF CIVILIANS FROM PHYSICAL VIOLENCE* (pp. 15–36). Stimson Center.
<http://www.jstor.org/stable/resrep10990.7>
- Strachan, A. L. (2009). The United Nations Integrated Mission in Timor-Leste (UNMIT). In *Peacekeeping and Peacebuilding in Post-Conflict Environments: A Critical Analysis of the UN Approach in Timor-Leste, Liberia and Nepal* (pp. 8–13). Institute of Peace and Conflict Studies.
<http://www.jstor.org/stable/resrep33601.5>
- Vaccaro, J. M (2000). Evolution of police monitoring in peace operations. *Verification Yearbook*, 183-195. Retrieved from: [VY00_Vaccaro-libre.pdf](#)
- Wilson, J. M. (2006). Law and Order in an Emerging Democracy: Lessons from the Reconstruction of Kosovo's Police and Justice Systems. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 605, 152–177.
<http://www.jstor.org/stable/25097803>